

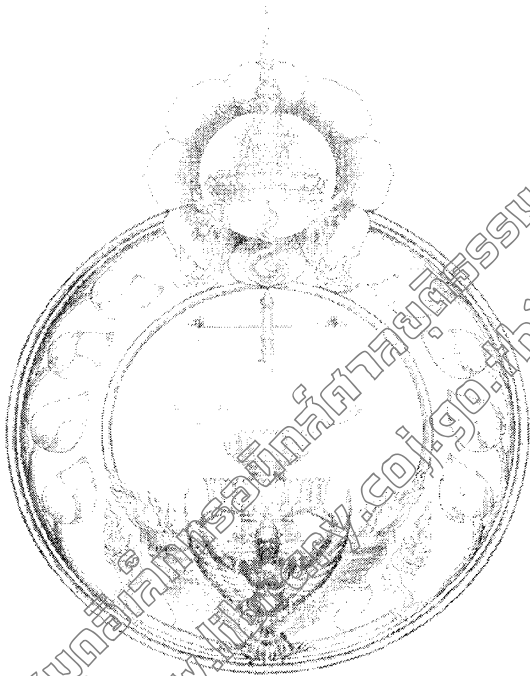
การประชุมทางวิชาการ

เรื่อง “ ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิ
เด็ก สตรี และครอบครัว ” ครั้งที่ ๒

โครงการวิจัย เรื่อง “ การวิจัยเชิงสำรวจประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อการ
คุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว ”
สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม

เรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิ
เด็ก สตรี และครอบครัว” ครั้งที่ ๒

โครงการวิจัย เรื่อง “การวิจัยเชิงสำรวจประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อการ
คุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว”

สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม

สารบัญ

เลขหน้า

บทนำ	2
หลักการและเหตุผล	4
กำหนดการประชุมฯ	7
ประเด็นจากการประชุมครั้งที่ 1	9
ประเด็นจากการประชุมครั้งที่ 2	23
การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม	24
ก่อนการพิจารณาคดีชั้นตำรวจ	
- การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม	37
ก่อนการพิจารณาคดีชั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
- การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม	46
ก่อนการพิจารณาคดีชั้นอัยการ	
- การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม	55
ในขั้นตอนการพิจารณาคดีชั้นศาลเยาวชนและครอบครัว	
- การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมในขั้นตอน	67
หลังการพิพากษาชั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
- นโยบายของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน	74
- การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน	77
ประเด็นจากการประชุมครั้งที่ 3	84
การรวบรวมประเด็นเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหา เรื่อง “เด็กและเยาวชน	102
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	

บทนำ

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเด็กและเยาวชน ถือเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต แต่ก็ยังเป็นบุคคลที่ยังมีความอ่อนแอทั้งในด้านกายภาพ วิทยุฒิ ประสพการณ์และโอกาสทางสังคม ประกอบกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่ผู้คนต้องดิ้นรนแข่งขันกันสูงเพื่อความอยู่รอด ครอบครัวจึงไม่สามารถเป็นที่พึ่งของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ นำมาสู่การไหลบ่าของกระแสการรับค่านิยมและวัฒนธรรมการบริโภคจากต่างประเทศ ด้วยสภาวะการณ์เช่นนี้ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดตามกฎหมายมากขึ้น รวมทั้งการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากการกดขี่ข่มเหงทางร่างกายหรือจิตใจ ทั้งในฐานะการเป็นผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย หรือการเป็นพยานไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม จากผู้มีคุณวุฒิ หรือวิทยุฒิสองกว่า

ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในระดับสากลดังจะเห็นได้จากอนุสัญญาสิทธิว่าด้วยเด็กขององค์การสหประชาชาติที่กำหนดพันธกรณีผูกพันให้ประเทศภาคีอนุสัญญาต้องปฏิบัติเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศภาคีอนุสัญญา เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535

สำหรับกระบวนการยุติธรรมของไทยได้เริ่มมีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานตามปรัชญาที่ว่า “Putting children first in the justice system and system manage” คือ “การให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรกในกระบวนการยุติธรรมและจัดการเกี่ยวกับระบบเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้กระบวนการยุติธรรมทำลาย ทำความเสียหายและประทับมลทินให้กับเด็ก” และต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพสังคม แนวคิดทางกระบวนการยุติธรรม และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน จนกระทั่งได้มีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

ต่อมาภายหลังเมื่อประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และกำหนดให้องค์กรศาลยุติธรรมแยกจากกระทรวงยุติธรรม โดยมีสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยธุรการอิสระของศาลยุติธรรม ส่งผลให้มีการออกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ขึ้นให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ที่แก้ไขใหม่) และอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็ก เยาวชน และครอบครัว สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและครอบครัว และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจากการทำงานคณะทำงานฯ ได้พบปัญหาหลายประการทั้งเรื่องของเด็กและเยาวชนที่กระทำ

ความผิดที่อยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและครอบครัว ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีเนื้อหาเดียวกัน รวมถึงข้อบกพร่องจากการขาดความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนของกฎหมายสารบัญญัติฉบับต่าง ๆ และความขัดกันของกฎหมายวิธีสบัญญัติ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายครอบครัว กฎหมายวิธีพิจารณาครอบครัวที่แก้ไขใหม่หรือกฎหมายอื่น เช่นกฎหมายเกี่ยวกับเพศ กฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับเด็ก ผู้หญิง กฎหมายค้ำมนุษย์ เป็นต้น นอกเหนือจากเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็กดังกล่าวแล้ว คณะทำงานฯ ยังได้พบว่ามีปัญหาเรื่องสตรีและสถาบันครอบครัวในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องที่จำเป็นต้องได้รับการไขควมคู่กันไปด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะทำงานพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เป็นไปอย่างสมบูรณ์เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวได้อย่างเป็นระบบ จึงเห็นสมควรดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การวิจัยเชิงสำรวจประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว” เพื่อรวบรวมปัญหาข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี และครอบครัว ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาพัฒนาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัวได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพตามาเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชน ต่อไป

โครงการประชุมทางวิชาการ
เรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อ
การคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว”

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานศาลยุติธรรมได้เห็นชอบให้กลุ่มวิจัยและพัฒนา (สถาบันวิจัยและพัฒนา) ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การวิจัยเชิงสำรวจประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจประสิทธิภาพและรวบรวมปัญหาข้อขัดข้องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี และครอบครัว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. และเป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนากฎหมายและแนวทางการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี และครอบครัว ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ โดยมีคณะผู้วิจัยเป็นข้าราชการตุลาการที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีคำสั่งที่ ๕๖๒ /๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ซึ่งตามแผนปฏิบัติการของโครงการวิจัยดังกล่าวต้องมีการจัดการประชุมทางวิชาการเพื่อระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ^๓ ฝ่ายที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านเด็ก สตรี และชุมชนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี และครอบครัว หลังจากนั้นต้องไปรับฟังความคิดเห็นจากเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ พนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ ผู้พิพากษา ฯลฯ และภาคเอกชน ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายชุมชนตลอดจนประชาชนที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาค

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะผู้วิจัยเป็นไปตามแผนปฏิบัติการเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ถูกต้องครบถ้วน จึงเห็นสมควรจัดให้มีการประชุมทางวิชาการ เรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว” เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรื่องประสิทธิภาพกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว นอกจากนี้ในการออกไปประชุมทางวิชาการในภาคใต้ครั้งนี้ยังจะเป็นโอกาสในการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในภาคใต้อย่างละเอียดอีกด้วย โดยเฉพาะปัญหาการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังถูกละเลยอยู่มาก เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เพื่อการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัวให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการรับฟังประสบการณ์และความคิดเห็นของ ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา ฯลฯ และภาคเอกชน ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายชุมชนตลอดจนประชาชนที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับปัญหากฎหมายและการปฏิบัติที่ละเมิดสิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว

๒. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมทางวิชาการครั้งนี้มาใช้เป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัวให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมทางวิชาการครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัวให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

๓. วิธีการประชุมทางวิชาการ

การอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหัวข้อ :

๑. เรื่อง “ปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรีและครอบครัว”
๒. เรื่อง “ปัญหาเฉพาะเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรีและครอบครัวในภาคใต้”

๔. ระยะเวลาการดำเนินการ

วันที่ ๖ - ๗ สิงหาคม ๒๕๔๘

๕. สถานที่จัดการประชุมทางวิชาการ

ณ โรงแรมพาวีเลียน จังหวัดสงขลา

๖. ผู้เข้าร่วมการประชุม ฯ

รวมประมาณ ๖๐ คน ประกอบด้วย

๑. ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ พนักงานตำรวจ ฯลฯ
๒. ตัวแทนจากภาคเอกชน ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายชุมชนตลอดจนประชาชนที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาค
๓. คณะทำงานเพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

๗. วิทยากรการอภิปราย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานสำนักงานศาลยุติธรรมที่ทำงานด้านเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการศาลยุติธรรม (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์)

๙. งบประมาณ

ใช้งบประมาณของสำนักวิชาการศาลยุติธรรมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อดำเนินโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาและจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาของศาลยุติธรรม ในกิจกรรมที่ ๓ การศึกษาวิจัยเรื่องศาลยุติธรรมกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน (ปีแรกเน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชน) จำนวน ๓๐๕,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สำนักงานศาลยุติธรรมได้ข้อมูลประสบการณ์และความคิดเห็นของตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา ฯลฯ และภาคเอกชนได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายชุมชนตลอดจนประชาชนที่เกี่ยวข้องในส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับปัญหากฎหมายและการปฏิบัติที่ละเมิดสิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว

๒. คณะผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการประชุมทางวิชาการครั้งนี้มาใช้เป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัวให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

๓. คณะผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมทางวิชาการครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัวให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

๑๑. การประเมินผลโครงการ

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมทางวิชาการครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและเป็นแนวทางปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็ก สตรี และครอบครัวให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

กำหนดการประชุมทางวิชาการ
เรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพกฎหมายในการตอบสนองต่อ
การคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว”
วันที่ ๖ - ๗ กันยายน ๒๕๕๙
ณ โรงแรมพาวิลเลียน จังหวัดสงขลา

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๙

๑๕.๐๐ น. – ๑๖.๐๐ น.

ลงทะเบียน

๑๖.๐๐ น. – ๑๘.๐๐ น.

ชี้แจงรายละเอียดเบื้องต้น

วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๙

๐๙.๐๐ น. – ๑๐.๓๐ น.

การอภิปราย เรื่อง “ปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายว่า
ด้วยการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรีและครอบครัว”

๑๐.๓๐ น. – ๑๐.๔๕ น.

รับประทานอาหารว่าง / เครื่องดื่ม

๑๐.๔๕ น. – ๑๒.๐๐ น.

อภิปราย(ต่อ)

๑๒.๐๐ น. – ๑๓.๐๐ น.

รับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๐๐ น. – ๑๔.๓๐ น.

การอภิปราย เรื่อง “ปัญหาเฉพาะเกี่ยวกับกฎหมายว่า
ด้วยการคุ้มครองสิทธิเด็ก สตรีและครอบครัวใน
ภาคใต้”

๑๔.๓๐ น. – ๑๔.๔๕ น.

รับประทานอาหารว่าง / เครื่องดื่ม

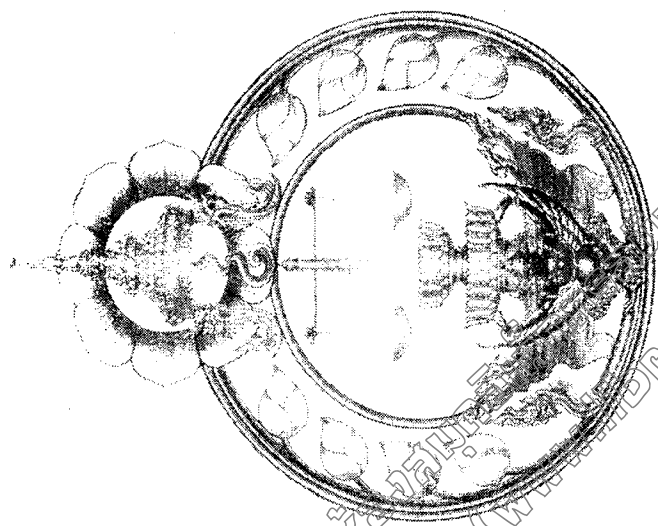
๑๔.๔๕ น. – ๑๖.๑๕ น.

อภิปราย(ต่อ)

๑๖.๑๕ น. – ๑๖.๓๐ น.

ปิดการประชุมฯ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)

การประชุม ครั้งที่ ๑

ปัญหาเรื่องสิทธิสตรี

การประชุมครั้งที่ 1
ปัญหาเรื่องสิทธิสตรี

ประเด็น	กฎหมาย	ปัญหา	ทางแก้
1. ปัญหาสิทธิสตรีทางแพ่ง ปัญหาครอบครัว - เหตุแห่งการฟ้องหย่า - การหย่าร้าง คดีครอบครัว - การไกล่เกลี่ยและบุคคลผู้ไกล่เกลี่ย - การนำสามีไปข่ม - การฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตรและการฟ้องเรียกค่าอุปการะ - ค่าธรรมเนียมในคดีครอบครัว	1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 2. วิธีพิจารณาความแพ่ง 3. ร่าง พรบ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว 4. พรบ. ศาลเยาวชนและครอบครัว	- กรณีที่แยกกันอยู่โดยพฤตินัยแล้วแต่ยังไม่หย่าขาด - การไกล่เกลี่ยและบุคคลผู้ไกล่เกลี่ยในประเทศไทยจะพยายามให้อยู่ร่วมกัน ไม่ได้คำนึงถึงความพอใจของคู่กรณี ซึ่งตัวบุคคลที่เข้ามาทำการไกล่เกลี่ย ไม่เข้าใจในปัญหาการอยู่ร่วมกันในครอบครัวอย่างแท้จริง - คดีฟ้องหย่า มีกระบวนการยุ่งยากและใช้เวลานาน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบครอบครัว - เหตุหย่า สามีเจ้าชู้จะแก้ไขกฎหมายให้ถือเป็นเหตุหย่าได้	- สมควรพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1516 - บุคคลผู้ไกล่เกลี่ย จำเป็นต้องเป็นผู้มีความเข้าใจในปัญหาครอบครัวอย่างแท้จริง เพราะกระบวนการไกล่เกลี่ย - ประเทศอเมริกา แคนาดา จะมีการไกล่เกลี่ยก่อนและเมื่อคดีมาสู่ศาล จะมีคณะกรรมการไกล่เกลี่ยก่อน และจะไม่เน้นการอยู่ร่วมกัน จะเน้นเรื่องสิทธิของบุตรและทรัพย์สิน - ประเทศลาว มีขั้นตอนการหย่าที่ซับซ้อน กล่าวคือ มีหลายขั้นตอนกว่าจะหย่าร้างกันได้ - หากประเทศไทยใช้ระบบของอเมริกา แคนาดา มากเกินไป ผลที่ตามมาจะมีปัญหาเกี่ยวกับเด็กและสตรีมากขึ้น - ทำอย่างไรจึงจะสร้างดุลยภาพในแง่ที่ว่าถ้าหย่ากัน ผู้หญิงและเด็กได้รับ

			ความมั่นคง - สมควรให้มีการยกเลิกค่าธรรมเนียมศาลในคดีครอบครัว
2. <u>ปัญหาสิทธิสตรีทางอาญา</u> ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ - คดีข่มขืนกระทำชำเราหญิง - กรณีข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งเป็นภริยาของตน	1. ประมวลกฎหมายอาญา 2. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3. ร่าง พรบ. คู่ครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว	- เป็นการคุ้มครองโดยเลือกปฏิบัติตามมาตรา 30 แห่งรัฐธรรมนูญ กรณีข่มขืนกระทำชำเราหญิง - ป.อาญา มาตรา 277 วรรค 4 กรณีศาลอนุญาตให้สมรสกัน สามารถยอมความกันได้เมื่อศาลอนุญาตให้สมรสกัน ประเด็นดังกล่าวจะมีการแก้ไข คดีข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งเป็นภริยาของตน - กรณีที่แยกกันอยู่โดยพฤตินัยแล้ว แต่ยังไม่หย่าขาดหากเกิดกรณีภริยาไม่ยินยอมและถูกสามีข่มขืนกระทำชำเราซึ่งตามหลัก ป.อาญา ข่มขืนกระทำชำเรา "หญิงอื่นไม่ใช่ภริยาตน" เป็นความผิดอาญามาตรา 276 แต่สามีข่มขืนภริยาของตัวเองไม่เป็นความผิดตาม ป.อาญา มาตรา 276 - ภริยาไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ	- สมควรพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 วรรค 4 - สมควรพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276

- คดีหญิงถูกทำร้ายร่างกาย 1.กรียาถูกสามีทำร้ายร่างกาย และกระทำการทารุณ		ในร่างการ เนื้อตัว เรืองแพต เมื่อจด ทะเบียนสมรสกับใครแล้วเขามีสิทธิทุก อย่างในร่างกาย - เป็นการคุ้มครองโดยเลือกปฏิบัติตาม มาตรา 30 แห่งรัฐธรรมนูญ - ร่าง พรบ. คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ควรจะนำมา บังคับใช้ เพราะกรณีการทำร้ายร่างกาย และการใช้	- นานาอารยประเทศ มีการนำมาตรการ การออกคำสั่งหรือคำบังคับทางแพ่ง ซึ่งเป็นอำนาจทั่วไปของศาลแพ่งมาใช้ใน คดีอาญา
1.1.กรณีทำร้ายโดยทั่วไป 1.2. กรณีทำร้ายเนื่องจากสุรา ของมีนเมา หรือติดยาเสพติด ประเภทอื่น 2. ผู้หญิงในฐานะ แพน(กรณีไม่ได้สมรส) ถูกทำร้าย ร่างกาย		ความรุนแรงในครอบครัว มีความสัมพันธ์ ในเชิงอำนาจจะหวางสามี-ภริยา และ ระหว่างพ่อ แม่ ลูก จำเป็นต้องมีความหมายพิเศษซึ่งต่างจากกรณีทำร้าย ร่างกายทั่วไป	โดยให้ศาลอาญา, ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ เช่นศาลครอบครัวหรือศาลคดีเด็กและเยาวชน มีอำนาจออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพ (protective order) เพื่อยุติ หรือยับยั้งการ กระทำหรือพฤติกรรม รุนแรงก่อนในเบื้องต้น รวมทั้งให้ศาล ออกคำสั่ง, กำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำ รุนแรง เข้ารับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู โดย ให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ทำงานร่วมกับผู้ประกอบวิชาชีพด้านอื่นๆ เพื่อคุ้มครองช่วยเหลือผู้กระทำรุนแรง (perpetrator) และผู้ถูกกระทำรุนแรง (victim) อย่างเป็นระบบ - ส่วนการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำ รุนแรง จะเป็นทางเลือกสุดท้าย และให้

			ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้ถูกกระทำรุนแรงเป็นสำคัญ
3. ปัญหาสิทธิเสรีทางกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีการถูกล่วงละเมิดทางเพศของผู้หญิง 3.1 การล่าช้าในการสอบสวนตามวิธีพิจารณาความอาญา 3.2 เหตุผลพิเศษของผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ทำให้มีการ	1.ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 2.ประมวลกฎหมายอาญา	- เมื่อมีการไปแจ้งความ บางครั้งไม่ได้รับความเป็นธรรม การทำงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมล่าช้า เช่น การไปตรวจร่างกาย หรือหาดีเอ็นเอจริง ๆ แล้วต้องใช้เวลา 5 วัน แต่บางครั้งตำรวจส่งไปช้า การสอบตาม ป.วิ อาญา ต้องเร่งรัดจับ	- กรณีการถูกล่วงละเมิดทางเพศของผู้หญิง ควรนำกรอบหรือวิธีการมองแบบของสตรีนิยมเชื่อมโยงกับกฎหมายที่เรียกว่า “นิติสตรีศาสตร์” มาใช้มากขึ้น - ควรมีระบบการสอบสวนคดีล่วงละเมิด
แจ้งความช้า 3.3 การดำเนินกระบวนการยุติธรรม ในคดีที่ผู้หญิงถูกล่วงละเมิดทางเพศ ในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล 3.4 ภาวะพืสุจน์คดีล่วงละเมิดทางเพศ 3.5 การรับฟังพยานหลักฐานในคดีล่วงละเมิดทางเพศ 3.6 อดติหรือความเชื่อทาง		เพราะว่า เมื่อเข้าไปเหยื่อถูกข่มขู่ เช่น ขู่จะฆ่าให้ตาย บางครั้ง ไปแจ้งความแล้วแต่ยังไม่ได้สอบสวน ป.วิ อาญา โดยแจ้งว่าอายุการยังไม่พร้อมบ้าง หรือไม่มีนักสังคมสงเคราะห์บ้าง หรือติดต่อก็ไม่ได้ - การขอหมายศาล คือปัญหามากในทางปฏิบัติในการจับผู้ต้องหาที่กระทำความผิด กรณีข่มขืน โทรม ทำร้ายร่างกายของเด็กและสตรี - ปัญหาคือ กว่าจะได้ผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะตัดสินใจแจ้งความ มี	ทางเพศของผู้หญิงต่างหากจากคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ ไม่นำระบบการสอบสวนคดีอาญาทั่วไปมาใช้กับคดีล่วงละเมิดทางเพศของผู้หญิง - การสืบพยาน ถ้าเป็นประเด็นที่รับกันแล้ว หรือไม่มีประเด็นที่ต้องพินิจให้ศาลข้ามไปและบันทึกว่ารับกันแล้ว ก็ให้ศาลข้ามการสืบพยานตรงนั้น

เพศในสังคม 3.7 การชักถามปากคำผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ	หลายขั้นตอนซึ่งเป็นวิธีคิดแบบสตรีนิยม ทำให้มีเงื่อนไขที่สลับซับซ้อนกว่าคดีทั่วไป - คดีล่วงละเมิดทางเพศของผู้หญิง กระบวนการยุติธรรมนั้นไม่แตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป ยกเว้นคดีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ปัญหาคือ ผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศไม่สามารถอธิบายเหตุการณ์อย่างคดีอาญาทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัตถุที่เกี่ยวข้อง และมีเรื่องความอับอายวัฒนธรรม ประเพณี การแจ้งความกับตำรวจซึ่งเป็นผู้ชายและเป็นคนแปลกหน้า ทว่าเล่าเรื่องที่ตนเองถูกละเมิดทางเพศ ยังทำให้รู้สึกอับอายว่าจะมีผลกระทบเกิดขึ้นด้วย	ในต่างประเทศ ผู้กระทำคามผิดคดีล่วงละเมิดทางเพศ มีหน้าที่เป็นฝ่ายพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน- ควรมีการแยกห้องพิจารณาสำหรับสตรีที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศและควรให้มีการพิจารณาที่เป็นไปโดยรวบรัด พิจารณาลับ และถามให้เต็มที่โดยไม่ต้องเผชิญหน้ากับจำเลย - สมควรให้มีนักสังคมสงเคราะห์ร่วม
	กรณีการพิสูจน์ความผิดในคดีล่วงละเมิดทางเพศและการพิสูจน์ไม่ต่างจากคดีทั่วไป ซึ่งกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้กล่าวอ้าง เป็นฝ่ายที่มีภาระพิสูจน์ความผิด - กรณีการนำเสนอพยานหลักฐาน เป็นหน้าที่ของคู่ความศาลอาญามีบทบาทในการเข้าไปใช้อำนาจในการหาข้อมูลได้บ้าง แต่ทางปฏิบัติไม่ค่อยได้ใช้	

			ในการสอบสวนคดีล่วงละเมิดทางเพศของสตรี - ควรมีวิธีพิจารณาคดีโดยแยกตั้งแต่ชั้นตำรวจ พนักงานอัยการ ศาล เพราะถ้าตราใบไต่ถามกฎหมายเฉพาะการคุ้มครอง ไม่สามารถคุ้มครองโดยกฎหมายได้ - การบันทึก VDO ใช้ในการสอบสวนสวนเด็ก ส่วนคดีเรื่องเพศทั่วไปไม่ได้นำมาใช้ทำให้ต้องมีการถามผู้เสียหายหลายครั้งซึ่ง ไม่เหมาะสม เพราะเท่ากับเปิดออกว่าความรู้สึกผู้เสียหายควรให้มีการไต่ถามกฎหมายในส่วนนี้โดยจะนำวิธีการบันทึก VDO มาใช้ด้วย
4. ปัญหาสิทธิสตรีในเรื่องการเลือกปฏิบัติ	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 30	- ปัญหาเรื่องกรเลือกปฏิบัติ ในเรื่องของกฎหมาย หรือนโยบายต่างๆในประเทศไทย	- ทำให้สิทธิมนุษยชนของผู้หญิง ได้มีการยอมรับ แล้วก็กับปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยนำ
		เช่น การเลือกปฏิบัติต่อสตรี ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในประเทศไทย	ยุทธศาสตร์สามด้านมาเป็นกรอบ 1. การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองเพื่อนำไปสู่การปรับแก้กฎหมายและ

		นโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสตรี 2. การสร้างสมรรถนะองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่จะใช้ cedaw เป็นเครื่องมือหรือเป็นกรอบในการดำเนินงาน 3. การสร้างความตระหนักปรับเปลี่ยนเจตคติของคนในสังคมให้มีความตระหนักในเรื่อง cedaw มากขึ้น และให้ตัวผู้หญิงในฐานะที่เป็นผู้ถูกระทำในหลาย ๆ เรื่องหรือผู้ถูกเลือกปฏิบัติได้ใช้สิทธิที่มีอยู่ของตนเองมากขึ้น - นำ cedaw มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้ครอบคลุมในเรื่องของประเด็นในเรื่องการเลือกปฏิบัติได้มากขึ้น
--	--	---

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.oj.go.th)

5.ปัญหาหึงทำแท้ง

1. ประมวลกฎหมายอาญา
2. ร่าง พรบ.คุ้มครองอนามัยเจริญพันธุ์

- การท้องโดยไม่พร้อม สืบเนื่องจากเด็กมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

- ปัญหา คือ การปัญหาจุดหนึ่งหรือออกกติกาส่วนหนึ่งโดยไม่ได้มองเป็นองค์รวม กล่าวคือ เมื่อแก้ปัญหาเรื่องหนึ่ง ก็ไปสร้างปัญหาเรื่องอื่นอีก

- กรณีการมีกฎหมายห้ามทำแท้ง แต่ในขณะที่เดียวกัน ขอให้ยกเลิกไป แต่พอคลอดออกมา ไม่มีนโยบายอื่นที่จะรองรับจุดนี้ จึงเป็นการที่เกิดเกิดโดยพ่อแม่ไม่พร้อมที่จะเลี้ยงดูลูก ก็จะกลายเป็นปัญหารังคมที่สุด

-กฎหมายอาญาบัญญัติหลักเกณฑ์ห้ามทำแท้งจะตั้งครรภ์ในขณะไม่พร้อมโดยประการอื่นหรือจากการถูกทำละเมิด แต่เมื่อเด็กเกิดมาแล้วรัฐไม่มีมาตรการรองรับคอยให้ช่วยเหลือมารดาและเด็กที่เกิดมา ในฐานะเป็นองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายโดยตรงก็ควรมาดูว่าอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เสียหายและจะคุ้มครองผู้เสียหายได้อย่างไร

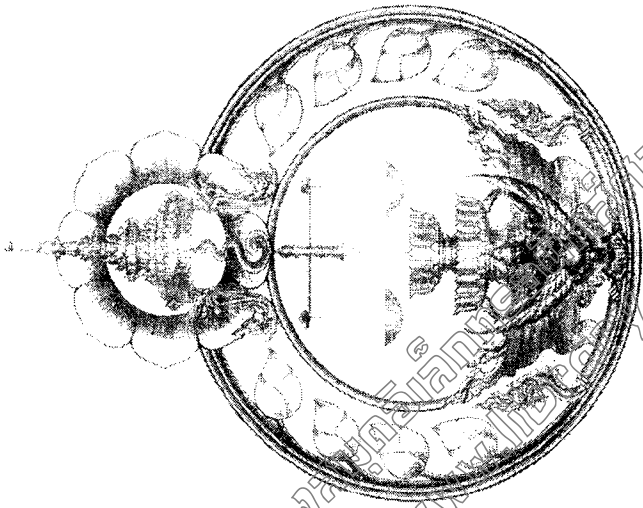
6. ปัญหาหญิงบริการ	1. รัฐธรรมนูญ 2. ประมวลกฎหมายอาญา 3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 4. กฎหมายการค้าประเวณี 5. กฎหมายคุ้มครองแรงงาน	- ผู้หญิงที่เสียชีวิตหรือถูกฆ่าตาย ไม่มีการบันทึกว่าเป็นสตรีถูกทำร้าย แต่จะบันทึกเป็นอาชญากรรม - เมื่อการสอบสวนว่ามีอาชพอะไร ก็หยุดอยู่แค่นั้น จะไม่ดำเนินคดีไปจนถึงที่สุด เพื่อให้ผู้หญิงที่มีอาชีพบริการ ได้มีสิทธิเหมือนผู้หญิงอาชีพอื่น ทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ไม่มีทางต่อสู้ - บุคคลในกระบวนการยุติธรรม มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้หญิงบริการ ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน	- ประเทศสวีเดนมองว่าการไปจับกุมคนที่ใช้บริการ จะเป็นทางหนึ่งที่ช่วยลดการค้าประเวณี และช่วยแก้ไขปัญหาค่ามนุษย์ การค้าผู้หญิงและเด็ก - ประเทศเนเธอร์แลนด์บอกว่า ผู้หญิงที่ทำงานตรงนี้ สามารถออกมาเรียกร้องสิทธิของตัวเองได้ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับตัวหรือแซกที่ทำการรุนแรงแล้ว ก็ช่วยกันสอดส่องไม่ให้หน้าเด็กมาค้าประเวณี - แนวทางที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ใช้น่าจะเหมาะสมกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยคิดว่าเรื่องการค้าประเวณี เป็นสิ่งจำเป็นในสังคม และคนที่ประกอบอาชีพนี้ ก็มีสิทธิจะได้รับการคุ้มครองแรงงาน
		กรณีหญิงกระทำความผิด ควรเอา RECORD มาเป็นประโยชน์เพื่อการลงโทษตามมาตรา 56 ป.อาญา	
7. สถานบริการ	กฎหมายคุ้มครองแรงงาน	- สถานบริการ กฎหมายบางฉบับไม่ให้อยู่ภายใต้กฎหมายแรงงาน ทำให้ไม่ได้รับความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมด้วย บุคคลที่ได้รับการคุ้มครอง	

	พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	กฎหมายคุ้มครองแรงงานไม่คุ้มครอง สถานบริการ (หญิงบริการ) ยังขาดนิยาม ความหมายและฐานความผิดและ กลายเป็นประเด็นว่าจะคุ้มครอง ผู้ถูกระทำอย่างไร การสอบสวนกระทรวงแรงงานจะมี เจ้าหน้าที่กองคุ้มครองแรงงานทำหน้าที่ สอบสวนเป็นลำดับแรกและต่อมาก็ไปสู ขั้นตอนของพนักงานสอบสวนทำให้ ผู้เสียหายต้องเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถึง สองครั้งเป็นการตอกย้ำ	— ประเทศสวีเดน มีหลักการจับกุมผู้ให้บริการจะเป็น ทางหนึ่งช่วยลดปริมาณการค้าประเวณี และช่วยลดปัญหาการค้ามนุษย์ การค้า หญิงและเด็ก — ประเทศเนเธอร์แลนด์ หญิงบริการสามารถออกมาเรียกร้อง สิทธิ ของตัวเองได้เมื่อถูกกระทำรุนแรงและ ช่วยสอดส่องไม่ให้มีการนำเด็กมา ค้าประเวณีได้ด้วย — ประเทศอเมริกา ประเวณีรวมการค้า
9.การค้าประเวณี	1. พ.ร.บ.ค้าประเวณี 2. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา		

		มณูษย์ การค้าหญิงและเด็กที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีไว้เป็นเรื่องเดียวกันและมีกฎหมายว่า "ไม่สามารถที่จะรับรองการขายบริการทางเพศเป็นงานประเภทหนึ่งได้" องค์การไหนที่ส่งเสริม สิทธิหญิงบริการก็จะไม่ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐ - ประเทศไทยจะใช้ระบบเดียวกับเนเธอร์แลนด์เพราะจะเหมาะสมกับหลักการสิทธิมนุษยชน โดยน่าจะอนุญาตให้มีการค้าประเวณีได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย เพราะรัฐไม่สามารถปราบปรามสถานบริการให้หมดไปจากประเทศได้และในขณะที่รัฐเองก็ไม่มีมาตรการที่จะเข้ามาดูแล	- ประเทศไทยเกี่ยวกับการค้าประเวณี - การล่อซื้อบริการทางเพศเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและหรือเป็นการล่อให้กระทำความผิดหรือไม่ เจ้าพนักงานล่อซื้อบริการทางเพศเพื่อจะจับกุมหญิงบริการเป็นการกระทำ ความผิดโดยเจ้าพนักงานเองและไม่มี การเอาผิดกับเจ้าหน้าที่		
10.การค้ามนุษย์	ร่าง พ.ร.บ.การค้ามนุษย์ พ.ศ.....		- การค้ามนุษย์กับการค้าประเวณี ต้องแยกการค้ามนุษย์และการค้าหญิงและเด็กที่เป็นการค้าประเวณี ออกจากกันและใช้แนวทางการ		

		แก้ปัญหาคนละแบบกัน เพราะการค้ามนุษย์ไม่ใช่เฉพาะการค้าประเวณีเท่านั้น ยังมีรูปแบบอื่น เช่น การบังคับใช้แรงงาน เป็นต้น - มีการแสดงการออกกฏไขการค้ามนุษย์ ถ้าจะให้ครอบคลุมถึงเรื่องการค้าประเวณี จะต้องเน้นลงไปว่า “การบังคับค้าประเวณี” จะต้องไปพิสูจน์ว่าอะไรคือ “การบังคับ” การค้ามนุษย์ ถ้าไม่มีองค์กรที่ให้การสนับสนุนนั้นยากมากที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม/แม้แต่องค์กรที่สนับสนุนก็ยังยากอยู่อีก เพราะไม่ทราบว่าการจะมีทัศนคติอย่างไร คนที่เสียหายเขาจะได้รับชดเชยทางแพ่งด้วยไม่ต้องไปฟ้องต่างหาก - การกักตัวเหยื่อไว้เพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลที่จะนำไปถึงตัวคนที่ค้า สามารถทำได้โดยชอบหรือไม่	
11. การใช้คำแนะนำชื่อของชายและหญิงที่สมรสแล้ว	1. กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 2. พรบ. ชื่อสกุล พ.ศ.2505	- เป็นปัญหาเมื่อชายที่สมรสแล้วไปทำนิติกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องแสดงทะเบียนสมรสหรือต้องได้รับความจากภรรยา ก่อน เพราะอีก	

		ฝ่ายหนึ่งไม่อาจทราบได้ว่าสมรสแล้ว เพราะคำนำหน้าชื่อยังเหมือนเดิม ซึ่งต่างจากหญิง เพราะเมื่อหญิงสมรสแล้ว ต้องเปลี่ยนเป็น นาง	- มีการให้ความรู้ความเข้าใจ มีการฝึกอบรมบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสตรี - สร้างทัศนคติที่ดีต่อเพศหญิงให้ไปในทางบวก - มีความเข้าใจอย่างแท้จริงในเจตนาารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับที่นำมาบังคับใช้
	1. ระเบียบตำรวจ 2. ระเบียบอัยการ 3. พรบ.ศาลเยาวชนและครอบครัว	- ปัญหาเรื่องเด็ก สตรี เป็นเรื่องละเอียดอ่อน จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง - ขาดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง - เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย - ทัศนคติของพนักงานอัยการที่มีต่อเพศหญิง - ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่จะเข้ามาดูแลกรณีที่มีคดีที่เกี่ยวกับสตรีในชั้นอัยการ - ผู้พิพากษาไม่มีการเติบโตในสายงาน และควรยกระดับศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลชั้นัญพิเศษ ทำให้กระบวนการยุติธรรมซับซ้อนไปเร็ว - ผู้พิพากษาสมทบ โดยส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง - เนื่องจากคดีบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสตรี เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอื่นๆ เพราะเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมในด้านต่างๆด้วย	
12.ปัญหาทั่วไป 1. บุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับสตรี 1 ตำรวจ 2 อัยการ 3 ผู้พิพากษา 4 ผู้พิพากษาสมทบ			
2. การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง			

การประชมครั้งที่ 2

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน : กรณีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

การประชุมครั้งที่ 2

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน : กรณีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมก่อนการพิจารณาคดีชั้นตำรวจ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาข้อเท็จจริง	แนวทางแก้ไข
1. การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนกรณีเป็น “ผู้ต้องหา / จำเลย”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก¹ - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการดําเนินการด้านกาให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง)² - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ³ - กฎแห่งกรุงริยาดี⁴	- ไม่มีการแยกการควบคุมตัวเด็กและ	- ควรมีการแยกการควบคุมตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเล็กน้อยออกจาก
1.1 <u>เรื่องการเรียกตัว การ</u>	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	- ไม่มีการแยกการควบคุมตัวเด็กและ	- ควรมีการแยกการควบคุมตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเล็กน้อยออกจาก

1 ดูรายละเอียดภาคผนวก 1
2 ดูรายละเอียดภาคผนวก 2
3 ดูรายละเอียดภาคผนวก 3
4 ดูรายละเอียดภาคผนวก 4

ฉบับกรม การคุมขังและการปล่อยตัวชั่วคราว	
พ.ศ. 2540 มาตรา 31 การจับกุมจะทำได้เมื่อกฎหมายให้อำนาจไว้ มาตรา 237 ในคดีอาญา การจับและคุมขังจะกระทำได้เมื่อมีหมายของศาล มาตรา 239 วรรค 1 ผู้ต้องหาซึ่งผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาที่รวดเร็ว วรรค 3 ผู้ถูกคุมขังมีสิทธิพบและปรึกษาทนายเป็นทางเฉพาะตัว มีสิทธิได้รับการเยี่ยมตามสมควร มาตรา 240 การร้องขอให้ปล่อยตัวเมื่อมีการคุมขังที่ไม่ชอบ มาตรา 242 ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากความรู้ตัวการจัดหาทนายความให้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังไม่อาจหาทนายความได้ รัฐต้องให้ความช่วยเหลือโดยจัดหาทนายความให้โดยเร็ว - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 71/1 สิทธิของผู้ถูกจับ/	เยาวชนที่กระทำความผิดกรณีความผิดเล็กน้อยกับความผิดรุนแรงออกต่างกัน - ไม่มีการพ้นคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดออกนอกกระบวนชั้นตำรวจ กระบวนการการยุติธรรมในชั้นตำรวจไม่เป็นมิตรต่อเด็กหรือเยาวชนที่เข้ามาดำเนินคดี ความผิดรุนแรง - ควรมีการศึกษาว่าวิธีการใด และความผิดประเภทใดที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้พ้นคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดออกนอกกระบวนชั้นตำรวจ - ควรปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานและทัศนคติของบุคลากร

	ผู้ต้องหา <u>มาตรา 52</u> การที่จะให้บุคคลใดมาทำงานสอบสวนหรือมาที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือศาลต้องหมายเรียก <u>มาตรา 78</u> พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลไม่ได้ <u>มาตรา 86</u> ห้ามควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เขาหนี <u>มาตรา 87</u> วรรค 3 กรณีที่ผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และมีเหตุจำเป็นเพื่อทำการสอบสวนหรือควรฟ้องคดี ให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงเพื่อยื่นคำร้องขอออกหมายจับ <u>มาตรา 106</u> คำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 <u>มาตรา 49</u> ห้ามจับกุมเด็ก เว้นแต่กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีผู้เสียหาย	
--	---	--

	ชีวิตและยืนยันทให้จับ หรือมีผู้ขอให้จับ โดยแจ้งว่าได้มีการร้องทุกข์ไว้แล้ว หรือมีหมายจับตาม ป.วิ.อาญา การจับกุมเยาวชนให้เป็นไปตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 50 พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมเด็กและเยาวชนได้ 24 ชั่วโมง แล้วต้องนำตัวเด็กหรือเยาวชนไปส่งสถานพินิจ ผู้อำนวยการสถานพินิจจะควบคุมตัวเด็กและเยาวชนไว้ในสถานพินิจหรือปล่อยตัวชั่วคราวก็ได้ มาตรา 54 ในกรณีที่พักพิงหรือสถาน พนังงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจต้องควบคุมเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาไว้ก่อนส่งตัวไปยังสถานพินิจตาม มาตรา 50 ห้ามมิให้ควบคุมเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาไว้ปะปนกับผู้ใหญ่ และห้ามมิให้ควบคุมไว้ในห้องขังที่จัดไว้สำหรับผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่ - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 241 ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวน	- ควรมีระเบียบและบทกำหนดโทษออกมาให้ชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และผลของการไม่ปฏิบัติตามกฏเพื่อควบคุมให้มีการปฏิบัติงานที่ครบถ้วนมากขึ้น
--	--	--

1.2 <u>เรื่องการสอบปากคำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ</u>	ด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม มาตรา 243 บุคคลย่อมมีสิทธิไม่ให้ถ้อยคำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 การสอบสวนให้ใช้ภาษาไทย แต่ถ้ามีการจำเป็นต้องแปลภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยก็ให้ใช้ล่ามแปล มาตรา 13 ทวิ กรณีที่ผู้ต้องหาจำเลยไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อความหมายได้และไม่มีล่ามภาษามือให้พนักงานสอบสวนจัดล่ามภาษามือให้ มาตรา 134 วรรค 3 ผู้ต้องหาเมื่อได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม มาตรา 134/1 ในคดีที่ผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันขึ้นพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มี	- กรณีที่กฎหมายกำหนดให้การสอบสวนต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่ได้ร้องขอและพนักงานอัยการร่วมในการสอบสวนนั้น บางท้องถิ่นมีการปฏิบัติงานกันจริง เป็นเพียงการลงลายมือชื่อเท่านั้น	
--	--	---	--

	ให้รัฐจัดหาหนายความไม่ให้ <u>มาตรา 134/2</u> นำบทบัญญัติใน มาตรา 133 ทวิ (การสอบสวนที่ต้องมี นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่ได้ร้องขอ และพนักงานอัยการ) และมาตรา 133 ตริ (กรณีตัวบุคคลใด ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคม สงเคราะห์ บุคคลที่ได้กร้องขอ และ พนักงานอัยการ) มาใช้ในการสอบสวน ผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปี <u>มาตรา 134/3</u> ผู้ต้องหามีสิทธิให้ หนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟัง การสอบปากคำตนได้ <u>มาตรา 134/4</u> การแจ้งสิทธิของ ผู้ต้องหาก่อนถามคำให้การ <u>มาตรา 135</u> ห้ามมิให้พนักงาน สอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็น การให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ ทิอกระทำโดยมิ ชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การ อย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหานั้น - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534	
--	--	--

มาตรา 51 เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรีบดำเนินการสอบสวนและส่งส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้ทันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 243 บุคคลย่อมมีสิทธิไม่ให้ถ้อยคำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา ถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง ถูกทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำความโดยมีขอบประการใดๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134/4 ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนจะมีการแจ้ง	มาตรา 51 เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรีบดำเนินการสอบสวนและส่งส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้ทันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 243 บุคคลย่อมมีสิทธิไม่ให้ถ้อยคำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา ถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง ถูกทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำความโดยมีขอบประการใดๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134/4 ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนจะมีการแจ้ง	- เจ้าหน้าที่ตำรวจควรให้ความสำคัญกับพยานหลักฐานทุกชิ้นของผู้ต้องหา มิใช่เพียงรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อเอาผิดกับผู้ต้องหาเท่านั้น แต่ควรเป็นกลางในการรวบรวมพยานหลักฐาน - กรณีคดีเล็กน้อยไม่ควรนำเด็กเข้ามาสู่กระบวนการพิมพ์นิ้วมือเพราะจะทำให้มีประวัติกระทำความผิดติดตัว - เอกสารที่เป็นคู่กับผู้ต้องหา ตำรวจมักจะใส่เข้าไปรวมไว้ในสำนวนทำให้ผู้ต้องหาไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ - กรณีคดีเล็กน้อย เด็กต้องเข้ามาพิมพ์นิ้วมือเพื่อเป็นพยานหลักฐานทำให้
--	--	--

1.3 เรื่องการรวบรวม พยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจ	สิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือก่อนที่จะ ดำเนินการตามมาตรา 134/1 มาตรา 134/2 มาตรา 134/3 จะรับฟังเป็น พยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของ ผู้ต้องหาได้ มาตรา 135 การถามคำให้การ ผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำ หรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นเหตุให้คำมั่น สัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง ทรมาน ใช้ กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบ ประการอันใดๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การ อย่างใดในเรื่องที่ต้องหา - ระเบียบตำรวจแห่งชาติ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรวบรวม พยานหลักฐานทั้งหมดของผู้ต้องหา รวมทั้งส่วนที่เป็นคุณกับผู้ต้องหาด้วย	มีประวัติทำความผิดติดตัว	
2. การคุ้มครองสิทธิเด็กและ เยาวชนกรณีเป็น "ผู้เสียหาย"	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของ สหประชาชาติสำหรับการดำเนินการ ด้านการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการ คุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอน		

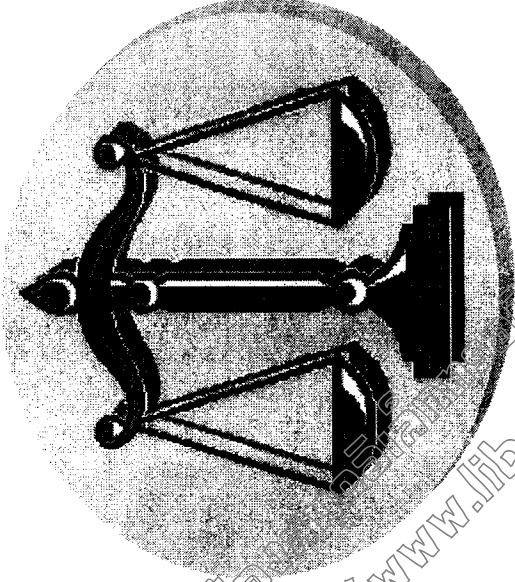
สรุป 2.1 การแจ้งความและการ	สรุปภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 245 บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครองการปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (7) “คำร้องทุกข์” หมายถึง การที่ผู้เสียหายกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีผู้กระทำความผิดเกิดขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย มาตรา 2(20) “บันทึก” หมายความว่า ถึง หนังสือใดที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ไว้เป็นหลักฐานในการสอบสวนความผิดอาญา	- คดีข่มขืนอนาจารหรือโหรมหญิง เมื่อแจ้งความแล้วตำรวจจะดำเนินการล่าช้าและไม่เป็นธรรม - กรณีที่ผู้เสียหายแจ้งความเกี่ยวกับ การค้าประเวณี ส่วนมากจะไม่ได้รับการคุ้มครองเพราะเมื่อแจ้งความไปแล้ว บุคคลที่มีอิทธิพลหรือเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังในเรื่องดังกล่าว ซึ่งได้แก่นักการเมือง ตำรวจท้องถิ่น นักธุรกิจใหญ่จะทราบความเคลื่อนไหว ทำให้ไม่สามารถทำการจับกุมได้ - ผู้เสียหายที่เป็นเด็กในคดีการค้ำมนุษย์ ไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง	- ตำรวจควรให้ความสำคัญกับคดีเหล่านี้ และควรที่จะดำเนินการด้วยความรวดเร็ว เนื่องจากคดีดังกล่าวพยานหลักฐานอาจเลอะเลือนได้ง่าย - ควรสร้างจิตสำนึกหรือทัศนคติของตำรวจให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชนอย่างแท้จริง ไม่หวั่นกลัวต่ออำนาจผู้มีอิทธิพล - ควรให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในทุกคดีอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน
--	--	--	---

2.2 การสอบปากคำ	- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133ทวิ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงสามปีและผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเริ่มแจ้งครั้งแรกหรือในคดีที่ทำร้ายร่างกายเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี การถามปากคำเด็กไว้ในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน ให้แยกกระทำเป็นส่วนสัดส่วนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำด้วย	- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 139 เอกสารที่ยื่นเป็นพยานให้รวมเข้าสำนวน ถ้าเป็นสิ่งของอย่างอื่นให้ทำบัญชีรายละเอียดรวมเข้าสำนวนไว้	- ปัญหาเดียวกันกับกรณี “ผู้ต้องหาหรือจำเลย” - คดีที่ได้มีการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกทำร้ายร่างกาย พยานหลักฐานที่ได้มาจะไม่เพียงพอในการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิดเนื่องจากพนักงานตำรวจทำการสอบสวนผู้เสียหายก่อนที่จะนำตัวไปตรวจหาหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ทำให้พยานหลักฐานเคลื่อนหาย ความน่าเชื่อถือทางวิทยาศาสตร์จึงลดน้อยลงตามระยะเวลาที่นาน - เอกสารที่สอบสวน วัตถุที่ถ่ายไว้มีบางส่วนที่หายไปโดยไม่ทราบสาเหตุทำ	- กรณีดังกล่าวควรที่จะนำเด็กผู้เสียหายไปตรวจหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ก่อน แล้วค่อยมาสอบปากคำ เพื่อให้เปอร์เซ็นต์ความน่าเชื่อถือทางวิทยาศาสตร์นั้นแน่นพอที่จะเป็นพยานหลักฐานที่จะเอาผิดกับผู้กระทำความผิดได้ - ตำรวจควรให้ความสำคัญในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ได้หลักฐานที่ครบถ้วนในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด
------------------------	--	---	---	--

		ให้มีพยานหลักฐานไม่พอที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิด	
3. การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนกรณีเป็น “พยาน” 3.1 การสอบปากคำ	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการดำเนินการด้านการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 - มาตรา 244 บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ	- ปัญหาเดียวกันกับกรณี “ผู้ต้องหาหรือจำเลย”	

	อาญา <u>มาตรา 133</u> ทั่วไป ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงสามปี และผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กร้องขอหรือในคดีทำร้ายร่างกายเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี การถามปากคำเด็กไว้ในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน ให้แยกระหว่างเป็นส่วนสืบคดีในสถานที่ที่ผู้ที่จะสมรสสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำด้วย - พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 <u>หมวด 1</u> มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน มาตรา 6 และมาตรา 7 <u>หมวด 2</u> มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน มาตรา 8 ถึงมาตรา 12		
4. บุคลากร 4.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจ 4.2 เจ้าหน้าที่อื่นในสถานี	- ระเบียบตำรวจ - ระเบียบภายใน	- ขาดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอย่างแท้จริง - ขาดเจ้าหน้าที่มาดูแลเด็กหรือเยาวชนที่	- อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนทัศนคติในการปฏิบัติงาน - ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฉพาะในการดูแล

ตำรวจ 4.3 นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ 4.5 ที่ปรึกษากฎหมาย	- กฎกระทรวงเกี่ยวกับการจัดหา นักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์ - ระเบียบเกี่ยวกับการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย	เข้ามาสู่การดำเนินการในชั้นตำรวจ - ขาดนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ที่มาร่วมสอบปากคำ - ขาดที่ปรึกษากฎหมายที่ให้คำแนะนำในการดำเนินคดีแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด	เกี่ยวกับคดีเด็กหรือเยาวชนที่เข้ามาสู่ชั้นตำรวจในทุกคดี - เพิ่มบุคลากรและค่าตอบแทนให้มากขึ้น - เพิ่มบุคลากรและค่าตอบแทนให้มากขึ้น
--	--	--	--

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม
ก่อนการพิจารณาคดี
ชั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

ก่อนการพิจารณาคดี

ชั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาข้อเท็จจริง	แนวทางแก้ไข
1. การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน กรณีเป็น “ผู้ต้องหา หรือจำเลย”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการดำเนินการด้านกาให้คามยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกกลืนรอง เสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 239 คำขอประกันผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกิดความเสียหายได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และจำต้องแจ้งเหตุผลให้	- ไม่มีการจำแนกประเภทเด็กหรือเยาวชนชนที่กระทำความผิด - ไม่มีการสืบค้นสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอย่างจริงจังและกรณีที่เกิดและเยาวชนกระทำความผิดในคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือมีรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจเห็น ว่าไม่จำเป็นเกิดดีสามารถส่งดการสืบเสาะสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้ทำให้ทราบสาเหตุการกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้และอาจทำให้การพิจารณาคดีเพื่อใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เหมาะสม - ไม่มีการพินเด็กและเยาวชนที่กระทำคามผิดออกนอกกระบวนการยุติธรรม	- ควรแยกประเภทเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด - ควรมีการสืบค้นสาเหตุการกระทำผิดในทุกคดี - ควรมีการพินเด็กหรือเยาวชนที่กระทำคามผิดอย่างเป็นระบบ

	ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบโดยเร็ว - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาตรา 50 เมื่อจับตัวเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดมาสถานนี้ตำรวจแล้วต้องส่งไปสถานพินิจภายใน 24 ชั่วโมง ผู้อำนวยการสถานพินิจมีสิทธิให้ประกันตัวเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดออกไปได้ มาตรา 55 (1) เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนตามมาตรา 50 แล้วให้ทำรายงานคดีที่มีการสืบเสาะเพื่อแสดงถึงข้อเท็จจริงตามมาตรา 34(1) และแสดงความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (3) การปฏิบัติกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดกรณีไม่ได้ปล่อยตัวชั่วคราวหรือไม่ได้มอบตัวเด็กหรือเยาวชนไว้กับบุคคลหรือองค์กรตามมาตรา 50 มาตรา 63 ในกรณีที่ได้เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่าการทำความผิด เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาโดย	อย่างเต็มที่	
--	--	--------------	--

	คำนึงถึงอายุ ประวัติ ... พฤติการณ์ ต่างๆแห่งคดีแล้วเห็นว่าเด็กหรือเยาวชน อาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้อง และเด็กหรือเยาวชนนั้นยินยอมที่จะอยู่ ในความควบคุมของสถานพินิจด้วยแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจแจ้งความเห็น ไปยังพนักงานเพื่อส่งไม่ฟ้องคดีเด็กหรือ เยาวชนที่กระทำความผิดได้ - กฎกระทรวงของสถานพินิจ		
2. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือ เยาวชนกรณีเป็น “ผู้เสียหาย”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการดําเนินการด้านกาให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกถูกลิดรอนเสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 245 บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหาย ในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่ จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่	- ปัจจุบันยังไม่มีปัญหาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเรื่องนี้ในสถานพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนก่อนการพิจารณาคดี	

	กฎหมายบัญญัติ		
3. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนกรณีเป็น “พยาน”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำที่สุดของสหประชาชาติสำหรับการดำเนินการด้านการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกฉ้อโกง เสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 244 บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และคำตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ - พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 หมวด 1 มาตราการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน มาตรา 6 และมาตรา 7 หมวด 2 มาตราการพิเศษในการคุ้มครองพยาน มาตรา 8 ถึงมาตรา 12	- ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายขอให้จริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนก่อนการพิจารณาคดี	
4. บุคลากร			

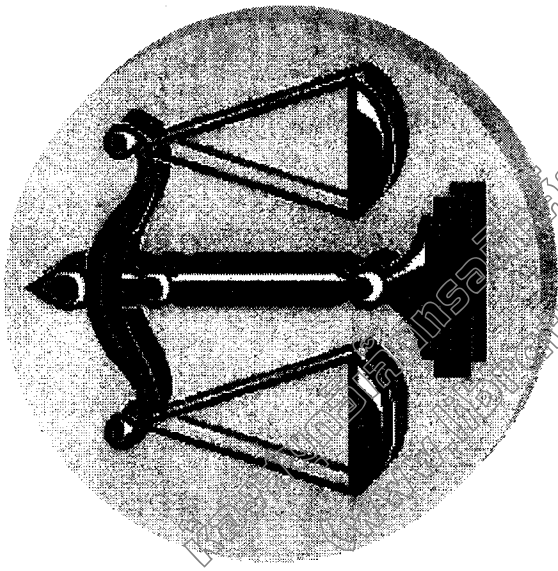
4.1 ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 38 และมาตรา 63 อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานพินิจ	- เนื่องจากหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานพินิจมีหลายอย่าง การทำงานในบางเรื่องยังทำได้ไม่เต็มที่ เช่น การจัดการศึกษาหรือการควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดในระหว่างพิจารณา	- จัดระบบการทำงานในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน โดยให้มีหัวหน้างานรับผิดชอบในแต่ละเรื่องและให้ผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้ไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้การปฏิบัติงานในแต่ละเรื่องเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
4.2 พนักงานคุมประพฤติ	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 43 และมาตรา 44 อำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ	- การสืบเสาะหาสาเหตุการกระทำ ความผิดของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมายกำหนดไว้เพียงกรณีที่มีความผิดนั้นมีอัตราโทษเกินสามปี หรือปรับเกินหกหมื่นบาท ทำให้การสืบเสาะหาสาเหตุการกระทำความผิดที่อัตราโทษต่ำกว่ากฎหมายกำหนด พนักงานคุมประพฤติจะไม่ทำการสืบเสาะ ส่งผลให้ผู้ไม่ทราบสาเหตุการกระทำผิดมีความผิดของเด็กหรือเยาวชนอย่างแท้จริง	- พนักงานคุมประพฤติควรสืบเสาะสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดที่มีอัตราโทษไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับด้วย เพื่อให้ทราบสาเหตุการกระทำความผิดที่แท้จริงของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด จะได้ช่วยแก้ไขได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากถ้าวิธีการที่ไม่ถูกต้องกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดแล้ว อาจส่งผลให้เด็กที่กระทำความผิดเพียงเล็กน้อยอาจเป็นผู้ก่อเกิด ความผิดที่รุนแรงขึ้นในอนาคตได้
4.3 ผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 45 อำนาจหน้าที่ของผู้ช่วย	- ปัจจุบันผู้ช่วยพนักงานคุมความผิดที่ยังมีไม่เพียงพอและไม่มี	- ควรเพิ่มผู้ช่วยพนักงานคุมความผิดให้มากขึ้นโดยให้คนในชุมชนพื้นที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดมีส่วน

4.4 พนักงานสังคมสงเคราะห์ 4.5 เจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 4.6 แพทย์จิตแพทย์ นักจิตวิทยา	พนักงานคุมประพฤติ - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 46 อำนาจหน้าที่ของพนักงานสังคมสงเคราะห์ - ระเบียบของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 36 อำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ	หลากหลายทำให้ไม่สามารถช่วยพนักงานคุมประพฤติได้อย่างเต็มที่ - กรณีที่เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว พนักงานสังคมสงเคราะห์จะเข้ามาดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดในสถานพินิจแต่การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสังคมสงเคราะห์ยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่เนื่องจากบุคลากรไม่เพียงพอ - เจ้าหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนยังมีทัศนคติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในมุมมองที่ไม่ถูกต้อง และยังปฏิบัติกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดในทางที่ไม่ถูกต้อง	ร่วมเข้ามาเป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติด้วย - การเพิ่มพนักงานสังคมสงเคราะห์โดยแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน กล่าวคือ แยกออกเป็นพนักงานสังคมสงเคราะห์ที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดก่อนการพิจารณาคดี พนักงานสังคมสงเคราะห์ที่ดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดหลังการพิจารณาคดี เพราะการดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดในแต่ละขั้นตอนต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ประโยชน์กับตัวเด็กหรือเยาวชนให้มากที่สุด - ปรับเปลี่ยนทัศนคติของเจ้าหน้าที่ใหม่ พร้อมทั้งอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น
---	---	--	--

4.7 คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 35 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	- ขาดแคลนแพทย์จิตแพทย์ นักจิตวิทยาในการดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด - ปัจจุบันคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนยังไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้อย่างเต็มที่	- เพิ่มจำนวนบุคลากร - ส่งเสริมให้คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน และบุคคลที่มาเป็นคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนควรมีความรู้ความสามารถที่หลากหลายเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจในมุมมองที่กว้างขึ้นและสามารถนำมาใช้กับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 34 อำนาจหน้าที่ของสถานพินิจ	- ปัจจุบันสถานพินิจมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นไม่หลากหลายทำให้ไม่สามารถส่งต่อดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดได้อย่างเต็มที่และเหมาะสม	- ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้นโดยอาจกำหนดเป็นระเบียบขึ้น กล่าวคือ กำหนดว่าควรติดต่อประสานงานกับหน่วยงานใดบ้างกรณีที่เกิดหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมแต่ยังไม่ถูกส่งไปขั้นตอนการพิจารณาคดี

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

			เพื่อให้มีทางเลือกที่หลากหลายในการจัดการกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดในเบื้องต้นก่อนโดยคำนึงถึง ประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเยาวชนที่ กระทำความผิดเป็นสำคัญ ถ้าสามารถ จัดการกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดได้โดยไม่ต้องนำตัวเด็กหรือ เยาวชนที่กระทำความผิดเข้าสู่ขั้นตอน ของการพิจารณาคดีในชั้นศาล
--	--	--	--

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน
ในกระบวนการยุติธรรมก่อนการพิจารณาตัดสินข้อกล่าวหา

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน
ในกระบวนการยุติธรรม
ก่อนการพิจารณาคดีชั้นอุทธรณ์

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาข้อเท็จจริง	แนวทางแก้ไข
1. การคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดในฐานะ “ผู้ต้องหาหรือจำเลย”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับบรรดาเด็กในการดำเนินการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 - มาตรา 241 ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว	- พนักงานอัยการยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการร่วมสอบปากคำในชั้นตำรวจ	- ควรปรับทัศนคติและอบรมให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการสอบปากคำในชั้นตำรวจ
1.1 การร่วมสอบปากคำในชั้นตำรวจ			

5 ดูรายละเอียดภาคผนวก 5
6 ดูรายละเอียดภาคผนวก 6

1.2 การสั่งฟ้องคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	ต่อเนื่อง และเป็นธรรม - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ มาตรา 133 และ มาตรา 134/2 การสอบสวนเด็กหรือเยาวชนที่เป็นผู้ต้องหังหรือจำเลยต้องมีพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบสวนด้วย - คู่มือว่าด้วยการตั้งขึ้นคดีอาญา คุ้มครองเด็กของพนักงานอัยการในศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2546⁵ ส่วนที่ 7 การคุ้มครองเด็ก ข้อ 10 - ระเบียบอัยการสูงสุดว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ. 2543⁶ - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนแล้ว ให้พนักงานอัยการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องแล้วแต่กรณี มาตรา 144 คดีที่สามารถ	- ไม่มีการพัฒนาศักยภาพและเยาวชนที่กระทำความผิดออกจากกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ	- ควรมีกฎหมายหรือระเบียบออกมาให้ปฏิบัติอย่างชัดเจนว่าคดีประเภทใดบ้างที่สามารถให้พนักงานอัยการสามารถยื่นคดีเด็กหรือเยาวชนออกจากระบวนการยุติธรรมได้
---	--	---	---

	เปรียบเทียบปรับได้ พนักงานอัยการจะสั่งให้ทำการเปรียบเทียบปรับก่อน <u>มาตรา 145</u> การดำเนินการกรณีมีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนี้ไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ <u>มาตรา 146</u> การแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบ <u>มาตรา 147</u> เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีห้ามสอบสวนบุคคลนั้นในคดีเรื่องเดียวกันอีก เว้นแต่จะได้พ้นจากหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว <u>มาตรา 63</u> เมื่อพนักงานอัยการได้รับความเห็นจากผู้อำนวยการสถานพินิจกรณีมีความเห็นว่าไม่สมควรฟ้องเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบกับความเห็นดังกล่าว สามารถสั่งไม่ฟ้องคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้ คำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการเป็นที่สุด - คู่มือว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา คุ้มครองเด็กของพนักงานอัยการใน	
--	---	--

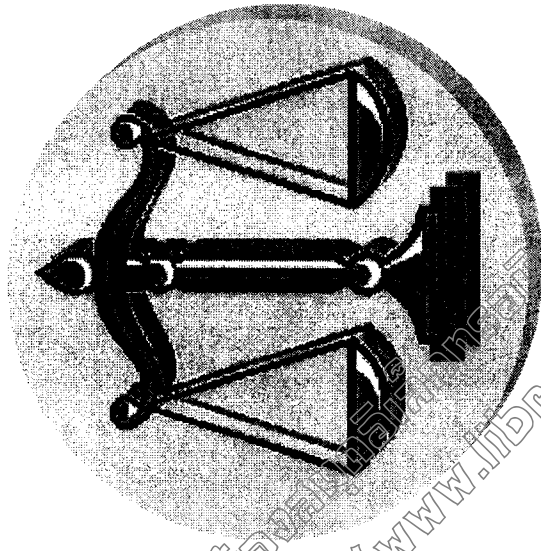
1.3 การยื่นฟ้องเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	ศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2546 ส่วนที่ 4 การพิจารณา สังคดี บรรยายฟ้อง ผิดฟ้อง และขออนุญาตฟ้อง ข้อ 7 การสั่งพิจารณาและสังคดี ข้อ 181 การพิจารณาสำนวนการสอบสวนที่ผู้อำนวยการสถานพินิจแจ้งความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ข้อ 185 การใช้ดุลพินิจเพื่อแก้ไขผู้กระทำความผิด - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาตรา 51 พนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้ทันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุม แต่สามารถขอผิดฟ้องได้ตามอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดแต่มาตรานี้จะมีให้ใช้บังคับในกรณีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งท้องที่	- เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในเขตศาลเยาวชนและครอบครัวไม่ได้รับการคุ้มครองในเรื่องการยื่นฟ้องคดีได้อย่างเต็มที่	- ปัจจุบันได้ดำเนินการเปิดศาลเยาวชนและครอบครัวให้ครบทุกจังหวัด กรณีจังหวัดที่ไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวกฎหมายก็บัญญัติให้วิธีการที่ใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวมาใช้ในศาลจังหวัดได้
--	---	--	--

	นอกเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา 53 ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตาม มาตรา 51 เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากอัยการสูงสุด - ระเบียบพนักงานอัยการในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด		
2. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชน ในกรณีเป็น “ผู้เสียหาย”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการดำเนินการด้าน การให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 245 บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง	- ผู้เสียหายยังไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่ และยังไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากระบบอย่างชัดเจน	- การออกระเบียบออกมาให้ชัดเจนว่าควรที่จะปฏิบัติเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายอย่างไร และให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากระบบได้แค่ไหนเพียงใด

	การปฏิบัติที่เหมาะสม และคำตอบแทนที่ จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ - คู่มือว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา คุ้มครองเด็กของพนักงานอัยการใน ศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2546 ส่วนที่ 7 การคุ้มครองเด็ก ข้อ 10		
3. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือ เยาวชนในกรณีเป็น “พยาน”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำที่สุดของ สหประชาชาติสำหรับการดเนินการ ด้านการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการ คุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกกลืน เสีรภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 244 บุคคลซึ่งเป็นพยานใน คดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การ ปฏิบัติที่เหมาะสม และคำตอบแทนที่ จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ	- พยานยังไม่ได้รับความคุ้มครองอย่าง เต็มที่	- ควรออกระเบียบออกมาให้ชัดเจนว่า ควรที่จะปฏิบัติเพื่อคุ้มครองพยาน อย่างไร

	- พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 หมวด 1 มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน มาตรา 6 และมาตรา 7 หมวด 2 มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน มาตรา 8 ถึงมาตรา 12 - คู่มือว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาคู่คุ้มครองเด็กของพนักงานอัยการในศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2546 ส่วนที่ 7 การคุ้มครองเด็ก ข้อ 40		
4. บุคลากร 4.1 พนักงานอัยการ	- ระเบียบพนักงานอัยการ	- พนักงานอัยการที่ดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด และปัญหาครอบครัวที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอย่างแท้จริงและยังมีทัศนคติต่อเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอย่างไม่ถูกต้อง - ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลเด็กหรือเยาวชนที่เข้ามาในชั้นอัยการ	- การมีการอบรมให้ความรู้และสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับพนักงานอัยการที่ดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด - การจัดให้เจ้าหน้าที่เฉพาะในการดูแลเด็กหรือเยาวชนที่เข้ามาสู่ชั้นอัยการและสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้สามารถปฏิบัติกับเด็กและเยาวชน
4.2 เจ้าหน้าที่อื่นของสำนักงานอัยการ	- ระเบียบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่		

			ที่เข้ามาสู่ขั้นตอนในขั้นตอนการได้อย่างถูกต้อง
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น	- ระเบียบข้อการ	- ไม่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่	- ควรมีการรวบรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถติดต่อได้อย่างถูกต้องตามแต่กรณีที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำคามผิดเป็นสำคัญ

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน
ในกระบวนการยุติธรรม
ในขั้นตอนการพิจารณาตัดสินศาลเยาวชนและครอบครัว

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน
ในกระบวนการยุติธรรม
ในขั้นตอนการพิจารณาคดีชั้นศาลเยาวชนและครอบครัว

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาข้อเท็จจริง	แนวทางแก้ไข
1. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนกรณีเป็น “ผู้ต้องหาหรือจำเลย”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติสำหรับการดำเนินการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกกีดรอนเสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด		
1.1 การพิจารณาคดี	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 241 ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 คดีที่มีอัตราโทษประหาร	- คดีเล็กน้อยที่ไม่มีการใช้รูปแบบการพิจารณาตัดสินยังต้องใช้การพิจารณาในรูปแบบให้เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดเพียงเล็กน้อยต้องเข้ามาอยู่ในชั้นของกระบวนการยุติธรรมที่ยาวนาน	- การพิจารณาคดีเล็กน้อยควรนำเรื่องการประชุมกลุ่มครอบครัวมาใช้และควรนำระบบการบำบัดฟื้นฟูก่อนมีคำพิพากษามาใช้ เพราะเมื่อสามารถบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดได้ก่อนมีการพิจารณาคดี เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดจะไม่ต้องเข้ามาสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีและศาลควรพิจารณาเฉพาะคดีที่

ชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้ศาลตั้งทนายความให้ - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 71 ไม่ว่าเวลาใดก่อนหลังที่ขาดนัดสินคดี ถ้าผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเห็นเป็นการสมควร จะเรียกจำเลยไปสอบถามเป็นการเฉพาะตัวได้ แต่ให้กระทำให้ในห้องที่เหมาะสมซึ่งมิใช่ในห้องพิจารณาคดี มาตรา 72 การพิจารณาคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนเป็นจำเลยให้กระทำในห้องที่มีใช้ห้องพิจารณาคดีธรรมดา แต่ถ้าไม่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ ให้นัดพิจารณาคดีตั้งกล่าวในห้องสำหรับพิจารณาคดีธรรมดา แต่ต้องไม่ปะปนกับการพิจารณาคดีธรรมดา	ชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้ศาลตั้งทนายความให้ - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 71 ไม่ว่าเวลาใดก่อนหลังที่ขาดนัดสินคดี ถ้าผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนเห็นเป็นการสมควร จะเรียกจำเลยไปสอบถามเป็นการเฉพาะตัวได้ แต่ให้กระทำให้ในห้องที่เหมาะสมซึ่งมิใช่ในห้องพิจารณาคดี มาตรา 72 การพิจารณาคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนเป็นจำเลยให้กระทำในห้องที่มีใช้ห้องพิจารณาคดีธรรมดา แต่ถ้าไม่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ ให้นัดพิจารณาคดีตั้งกล่าวในห้องสำหรับพิจารณาคดีธรรมดา แต่ต้องไม่ปะปนกับการพิจารณาคดีธรรมดา	- ศาลเยาวชนและครอบครัวไทยไม่มีอำนาจเข้าไปสอบสวนจำเลยในชั้นตำรวจ (ประเทศญี่ปุ่นสามารถทำได้) ทำให้มีการละเมิดสิทธิจำเลยในชั้นสอบสวน - การพิจารณาคดีมีบรรยากาศที่ไม่เป็นมิตรกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำคามผิด - เรื่องเด็กที่มีโรงเรียน เด็กมีปัญหา เด็กที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ยังไม่มียุติธรรมที่จะดูแลเรื่องนี้ - ไม่มีการพัฒนาคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำคามผิดไม่รุนแรงออกนอกกระบวน	สำคัญๆและต้องการแก้ไขจริงๆ - ควรมีการศึกษาให้ได้ข้อสรุปถึงข้อดีข้อเสียและวิธีการที่เหมาะสมที่สุดว่าสมควรให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจเข้าไปร่วมสอบสวนจำเลยในชั้นตำรวจหรือไม่ - ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามในลักษณะที่ไม่เป็นพิธีการมากเกินไป - ศาลเยาวชนและครอบครัวควรที่จะเข้าไปดูแลเรื่องดังกล่าวด้วย กรณีต่างประเทศศาลเยาวชนและครอบครัวจะเข้าไปดูแลโดยศาลยังเป็นประธานที่ประชุมและร่วมประชุมกับครอบครัวและชุมชนเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม - ควรมีวิธีการที่เหมาะสมที่จะพัฒนาคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำคามผิดไม่รุนแรงออกนอกกระบวน
---	---	---	--

	- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ มาตรา 74 เด็กอายุกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ศาลมีอำนาจที่จะสั่งเนรเทศอย่างอื่นได้ตาม (1) - (5) มาตรา 75 ผู้ใดอายุกว่าสิบสี่ปีแต่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดให้ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นทั้งปวงโดยทำการวินิจฉัยพิพากษาลงโทษ มาตรา 76 ผู้ใดอายุกว่าสิบเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้ - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 94 การนำรายงานการ	- กรณีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดส่งผลให้ความประพฤตินั้น การติดตามของเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถติดตามและควบคุมมิให้ประพฤติตนไปในทางที่ไม่ดีได้อย่างเหมาะสม - คำพิพากษาที่แก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดยังไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดได้อย่างแท้จริงเพราะยังมีการกระทำความผิดซ้ำอีก - กรณีที่เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดผ่านการบำบัดฟื้นฟูและสามารถกลับตนเป็นพลเมืองที่ดีได้แล้วนั้น ปัจจุบันยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ยังมีการตัดสินคดีว่าเป็นผู้กระทำความผิดมากจนเป็นตรวนขังที่ไม่อาจลบได้ เมื่อจะไปศึกษาต่อหรือทำงานที่ไหนก็ยังไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม	- ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ในการติดตามพร้อมทั้งอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ในการแนะนำให้คำปรึกษาแก่เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดและครอบครัวของเด็กหรือเยาวชน - ควรหาวิธีการแก้ไขฟื้นฟูให้เหมาะสมแก่เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดในแต่ละรายด้วยวิธีการที่หลากหลายและควรเน้นเรื่องการฝึกอบรมให้มากขึ้น - ศาลควรจะประสานความร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเอาประวัติเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดที่สามารถปรับปรุงแก้ไขตนเองเป็นพลเมืองที่ดีได้ส่งออกจากทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อให้เด็กหรือเยาวชนผู้นั้นไม่มีประวัติการกระทำความผิดติดตัว
--	--	--	---

	สืบเสาะมาประกอบการพิจารณา พิพากษาคดี <u>มาตรา 95</u> ในกรณีศาลเห็นว่า ตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรมีคำ พิพากษา ศาลจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัว จำเลยชั่วคราวหรือจะส่งตัวไปควบคุมไว้ ยังสถานพินิจแห่งใดแห่งหนึ่งชั่วคราว หรือจะให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและ เยาวชนไปพลางก่อนก็ได้ <u>มาตรา 99</u> การเปลี่ยนแปลงคำ พิพากษาเมื่อพฤติการณ์ของเด็กหรือ เยาวชนที่กระทำความผิดเปลี่ยนแปลง ไป <u>มาตรา 100</u> ในกรณีที่ศาลพิพากษา ว่าเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นจำเลยไม่มี ความผิดและปล่อยเด็กหรือเยาวชนไป ถ้าศาลเห็นว่ามีความเหมาะสมควรจะกำหนด เงื่อนไขเกี่ยวกับความประพฤติของเด็ก หรือเยาวชนนั้นด้วยก็ได้		
2. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือ เยาวชนกรณีเป็น "ผู้เสียหาย"	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของ สหประชาชาติสำหรับการดำเนินการ ด้านการคุ้มครองเด็ก		

2.1 การพิจารณาคดี	(กฎแห่งกรู๊ปกิง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกถูกลิดรอนเสรีภาพ - กฎแห่งกรู๊ปรียาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 245 บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครองการปฏิบัติที่เหมาะสมและค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	- คดีแรงงานเด็ก คดีผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องครอบครัว พ.ร.บ. จัดทารุณกรรมในครอบครัว การทำทารุณกรรมเด็กหรือเยาวชน เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญ และเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนไม่ควรถูกจะไปพิจารณาคดีที่ศาลธรรมดา - การพิจารณาคดีไม่ให้ความสำคัญกับผู้เสียหายเท่าที่ควร และไม่มีการคุ้มครองผู้เสียหายในระหว่างการพิจารณาคดี - คำพิพากษาคดีไม่คำนึงถึงเหยื่อหรือผู้เสียหาย ไม่ได้ตอบสนองความต้องการของผู้สังคม	- คำนำเรื่องดังกล่าวข้างต้นมาพิจารณา คดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัว - ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้พิพากษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจและคำนึงถึงความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับและสิทธิของผู้เสียหาย
2.2 การพิพากษา	- ไม่มีกฎหมายบัญญัติ		- คำพิพากษาของศาลควรให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมด้วย กล่าวคือ ควรสอบถามถึงความต้องการของผู้เสียหายและคำนึงถึงความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ และพิจารณาความต้องการของผู้เสียหาย แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงกับหลักกว่าคำพิพากษานั้นต้องคำนึงประโยชน์สูงสุดที่

			เกิดขึ้นกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดไม่ได้
3. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือ เยาวชนกรณีเป็น “พยาน”	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของ สหประชาชาติสำหรับการดำเนินการ ด้านการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการ คุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอน เสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 244 บุคคลซึ่งเป็นพยานใน คดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การ ปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่ จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่ กฎหมายบัญญัติ - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 172 ตรี การสืบพยานในคดีที่ พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ศาล จะเป็นผู้ถามพยานเอง หรือถามผ่าน นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้	- ศาลไทยไม่มีอำนาจเข้าไปสอบสวน พยานในชั้นตำรวจได้ ทำให้สิทธิของ พยานไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่ และมีการละเมิดสิทธิพยาน - การพิจารณาคดีที่มีพยานภาคที่ไม่เป็น มิตรกับเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นพยาน	- ควรมีการศึกษาให้ข้อมูลสรุปถึงข้อดี ข้อเสียและวิธีการที่เหมาะสมที่สุดว่า สมควรให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมี อำนาจเข้าไปร่วมสอบสวนจำเลยในชั้น ตำรวจหรือไม่ - ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามใน ลักษณะที่ไม่เป็นพิธีการมากเกินไป
3.1 การพิจารณาคดี			

	กรณีผู้ความเป็นฝ่ายตามให้ถามผ่าน นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ มาตรา 172 จิตวา นำบทบัญญัติ มาตรา 172 ตรี มาใช้บังคับโดยอนุโลม แก่การสืบพยานนอกศาลในคดีที่พยาน เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี - พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานใน คดีอาญา พ.ศ. 2546 หมวด 1 มาตรการทั่วไปในการ คุ้มครองพยาน มาตรา 6 และมาตรา 7 หมวด 2 มาตรการพิเศษในการ คุ้มครองพยาน มาตรา 8 ถึงมาตรา 12		
4.บุคลากร 4.1 ผู้พิพากษา	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน และครอบครัวและวิธีพิจารณา คดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 17 การแต่งตั้งและคุณสมบัติ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว - ระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาล ยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การ แต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การ โยกย้าย แต่งตั้งและการเลื่อน	- ไม่มีควรมีเชี่ยวชาญในการพิจารณา คดี เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และการ พิจารณาคดีครอบครัวอย่างเพียงพอ - ไม่มีการเติบโตในสายงาน	- ควรมีการอบรมให้ความรู้ผู้พิพากษา ศาลเยาวชนเกี่ยวกับวิทยาการต่างๆที่ เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน สภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้สามารถก้าว ทันต่อการกระทำผิดที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความซับซ้อนมากขึ้น - ควรมียกระดับศาลเยาวชนและครอบครัว เป็นศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษเพื่อให้ผู้พิพากษา เดิมโตได้เต็มที่ไม่ต้องย้ายไปไหนทำ ให้มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในสาย

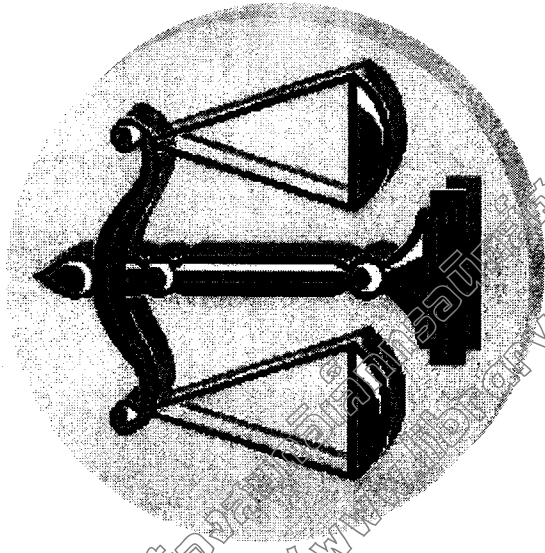
4.2 ผู้พิพากษาสมทบ	เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ พ.ศ. 2545⁷ - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 26 คุณสมบัติของผู้พิพากษาสมทบ - กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและพื้นความรู้ในการสอบคัดเลือกผู้พิพากษาสมทบฉบับที่ 3 (พ.ศ.2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 - หลักสูตรการอบรม “ผู้สอบเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว” - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 83 การปฏิบัติหน้าที่ของที่	- ผู้พิพากษาสมทบที่ได้มายังมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่และยังไม่ใช่อาชีพทางหน้าที่และมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง	งานทำให้กระบวนการณ์ยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำได้เร็ว - ควรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานที่ถูกต้องในการปฏิบัติกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดเพื่อให้ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อได้รับการแต่งตั้งมาเป็นผู้พิพากษาสมทบแล้ว - ต้องให้การศึกษาและอบรมหลักสูตรเฉพาะสำหรับบุคคลที่จะมาเป็นพี่เลี้ยงกฎหมายในคดีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด เนื่องจากคดีดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นผู้พิเศษจึงจะสามารถ
4.3 ที่ปรึกษากฎหมาย			

4.4 ล่าม	ปรึกษากฎหมาย มาตรา 84 คุณสมบัติของที่ปรึกษา กฎหมาย มาตรา 85 การจดทะเบียนที่ปรึกษา กฎหมาย มาตรา 86 ค่าตอบแทนที่ปรึกษา กฎหมายที่ศาลแต่งตั้ง - กฎกระทรวงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2494 ออกตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา คดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ผู้ที่ประสงค์จะเป็นที่ปรึกษากฎหมาย ในศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องได้รับการ อบรมตามระเบียบที่อธิบดีศาลคดีเด็ก และเยาวชนกลางหรือผู้พิพากษาหัวหน้า ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดแล้วแต่ กรณีได้กำหนดไว้ และการจดทะเบียน เป็นที่ปรึกษากฎหมายคราวหนึ่งๆ มี กำหนดระยะเวลา 2 ปี - ระเบียบหลักสูตรการอบรม ทนายความ - ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วย การจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ ทนายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือ จำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธี	เป็นพยานอย่างไม่ได้พอ - คำตอบแทนของที่ปรึกษากฎหมายน้อย กว่าทนายความทำให้ไม่มีใครต้องการมา เป็นที่ปรึกษากฎหมายในศาลเยาวชน และครอบครัว - ล่ามภาษามือสำหรับคนเป็นใบไม้มี ลักษณะเป็นมาตรฐาน แต่ละท้องถิ่นจะมี ความแตกต่างกันและมีความหมายที่	ดำเนินคดีได้ถูกต้องและคุ้มครองสิทธิ ของเด็กหรือเยาวชนที่เข้ามาสู่ กระบวนการยุติธรรมได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม คุณสมบัติที่บัญญัติไว้ตาม มาตรา 84 จึงไม่เพียงพอที่จะได้ที่ ปรึกษากฎหมายที่มีคุณภาพและ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ - ควรปรับปรุงค่าตอบแทนของที่ปรึกษา กฎหมายให้เทียบเท่ากับทนายความหรือ มีอัตราค่าตอบแทนที่สูงกว่าเนื่องจาก ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และความ ละเอียดอ่อนในการดำเนินคดีมาก - ควรปรับปรุงให้มีล่ามภาษามือที่มี มาตรฐานเดียวกัน เข้าใจได้ถูกต้อง เหมือนกัน
-----------------	---	---	--

	พิจารณาความอาญา พ.ศ. 2539 - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 การสอบสวน ได้สวนมูลฟ้องพิจารณาให้ใช้ภาษาไทย แต่ถ้ามมีการจำเป็นต้องแปลภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ หรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย ก็ให้ใช้ล่ามแปล มาตรา 13 ทวิ ในกรณีที่มีผู้เสียหายผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อความหมายได้และไม่มีล่ามภาษามือ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลจัดหาล่ามภาษามือให้ หรือจัดให้ถาม ตอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร - ระเบียบศาลยุติธรรม - ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายในเรื่องนี้	แตกต่างกัน ทำให้บางครั้งเกิดการสื่อสารความหมายไปในทางที่ไม่ถูกต้อง - ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่จะเข้ามาดูแลกรณีที่มีคดีเด็กและเยาวชนเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล ไม่ว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นจะเป็นผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือพยาน และเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ยังมีทัศนคติและความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	- ควรจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชนที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นศาลพร้อมทั้งอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น		- ไม่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นนอกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทำให้เครือข่ายในการคุ้มครองเด็กและฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ	- ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น มูลนิธิ บริษัทเอกชน เพื่อให้ศาลมีทางเลือกอื่นในการส่งเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดไปบำบัดแก้ไข

		ความผิดไม่กว้างขวาง ส่งผลให้มีทางเลือกในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูได้ไม่เต็มที่ - ไม่มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การติดตามการคุมประพฤติได้หรือไม่ หรือเยาวชนที่กระทำความผิด การติดตามงานจากพนักงานอัยการ	ฟื้นฟูได้ - ควรนำระบบการติดตามงานทางโทรศัพท์มาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และสามารถสอบถามผลความก้าวหน้าของงานได้ชัดเจน
--	--	---	--

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.court.go.th)

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม
ในขั้นตอนหลังการพิพากษา
ชั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม
 ในขั้นตอนหลังการพิพากษา
 ชั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาข้อเท็จจริง	แนวทางแก้ไข
1. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดกรณีถูกสั่งให้ควบคุมตัวอยู่ในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถานพินิจ	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติสำหรับการดำเนินการด้านความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกกลืนตราสารภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - พระราชบัญญัติแก้ไขฟื้นฟูผู้ผิดยาเสพติด	- ยังไม่สามารถบำบัดฟื้นฟู แก้ไขเด็กหรือเยาวชนที่ติดยาเสพติดไม่ให้เกิดกลับมาเสียอีก บางครั้งได้ถูกรื้อเยาวชนที่กระทำ ความผิดออกไปแล้วกลับมาเป็นผู้ค้าเสียเอง	- ควรหาวิธีการที่เหมาะสมและให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำคามผิด
1.1 การส่งไปบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด		- ศาลไม่ได้ส่งเด็กหรือเยาวชนที่กระทำ ความผิดไปหน่วยงานอื่นมากนัก เนื่องจากไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นเพียงพอที่จะส่งเด็กหรือเยาวชนที่	- ควรมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อได้ข้อมูลที่จะเป็นทางเลือกในการส่งเด็กหรือ เยาวชนที่กระทำผิดไปบำบัดแก้ไขฟื้นฟู
1.2 การส่งไปอยู่หน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานอื่น	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี		

	เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 95 ในกรณีศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรมีคำพิพากษา ศาลจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวหรือจะส่งตัวไปควบคุมไว้ยังสถานพินิจแห่งใดแห่งหนึ่งชั่วคราว หรือจะให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไปพลางก่อนก็ได้	กระทำความผิดไปบ้างแต่แก้ไขได้เหมาะสม	
2. การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดกรณีถูกสั่งให้ควบคุมตัวอยู่ในสถานพินิจ 2.1 เรื่องการศึกษา	- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก - กฎระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการดำเนินการด้านการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) - กฎของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพ - กฎแห่งกรุงริยาด - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 34 สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ (6) จัดการศึกษา ฝึกและอบรม ดูแลและอบรมเด็กหรือเยาวชนซึ่งอยู่ในความควบคุม	- เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจต้องเรียนกับครูในสถานพินิจซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีภารกิจอบรมด้านการศึกษามาโดยเฉพาะ - รัฐไม่ได้เข้าไปจัดระบบการศึกษาให้เด็กและเยาวชนในสถานพินิจ	- ควรให้เด็กและเยาวชนที่มาอยู่ในสถานพินิจได้เรียนกับครูที่ผ่านการศึกษาลัทธิสูตรเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้อย่างแท้จริง - รัฐควรขยายระบบการศึกษาในครอบครัวครอบคลุมถึงเด็กหรือเยาวชนในสถานพินิจด้วย

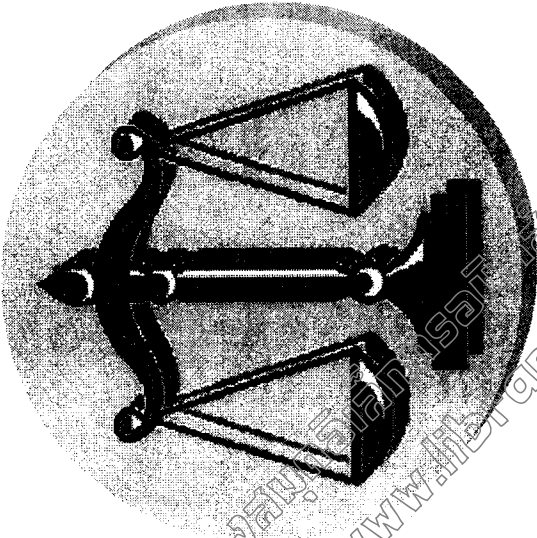
2.2 เรื่องการบำบัดฟื้นฟู	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 34 สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ (4) สงเคราะห์และบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชนในระหว่างที่ถูกควบคุมหรือภายหลังปล่อย	- การบำบัดฟื้นฟูยังทำได้ไม่ถูกต้อง ไม่มีการให้ความสำคัญทางด้านจิตใจ	- การบำบัดฟื้นฟูต้องทำอย่างถูกต้องและควรสอบถามความคิดเห็นของเหยื่อและความต้องการของสังคมและควรให้ความสำคัญถึงการฟื้นฟูทางด้านจิตใจประกอบกันไป
2.3 เรื่องการส่งเสริมอาชีพ	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 34 สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ (6) จัดการศึกษา ฝึกและอบรม ดูแลและอบรมเด็กหรือเยาวชนซึ่งอยู่ในความควบคุม	- เด็กหรือเยาวชนที่ออกมาจากสถานพินิจไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เนื่องจากการฝึกอบรมไม่ได้ตอบสนองการออกมาประกอบอาชีพในสังคม ภายนอกไม่มีหน่วยงานที่มารองรับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดไปประกอบอาชีพ	- ควรอบรมอาชีพที่สามารถออกมาทำงานในสังคมภายนอกได้ และควรติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่ออกมาให้มีอาชีพ
3. บุคลากร 4.1 ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 38 มาตรา 63 อำนาจหน้าที่ของผู้ดำเนินการสถานพินิจ	- ปัญหาเดียวกันที่กล่าวไว้แล้วส่วนต้น	

4.2 พนักงานคุมประพฤติ	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 43 และมาตรา 44 อำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ	- ปัญหาเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วส่วนต้น	
4.3 ผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 45 อำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ	- ปัญหาเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วส่วนต้น	
4.4 พนักงานส่งคุมสงเคราะห์	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 46 อำนาจหน้าที่ของพนักงานส่งคุมสงเคราะห์	- ปัญหาเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วส่วนต้น	
4.5 เจ้าหน้าที่ในสถานพินิจ	- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน	- ปัญหาเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วส่วนต้น	

และคุ้มครองเด็กและเยาวชน 4.6 แพทย์จิตแพทย์ นักจิตวิทยา 4.7 คณะกรรมการสงเคราะห์ เด็กและเยาวชน	และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 36 อำนาจหน้าที่ของ พนักงานคุมประพฤติ - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 35 อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	- ปัญหาเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วส่วน - ปัญหาเดียวกันกับที่กล่าวไว้แล้วส่วน	
5. การประสานงานกับ หน่วยงานอื่น	ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้	- ไม่มีการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ ของสถานพินิจและนักจิตวิทยาทำให้ ไม่ได้ข้อเท็จจริงจากเด็กและเยาวชน อย่างเต็มที่ที่ศาลจะนำไปเป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาพิพากษาคดี - ไม่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เข้าไปอยู่ก่อนออกไปสู่สังคม - ไม่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนที่จะให้เด็กและ	- ควรให้ความสำคัญกับการประสานงาน กับนักจิตวิทยาเพื่อให้ได้ข้อมูลของเด็ก หรือเยาวชนที่กระทำความผิดที่แท้จริง เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเยาวชน เป็นสำคัญ - ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น หรือการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน ต่างๆ หรือควรจัดให้มีบ้านพิเศษให้เด็ก เข้าไปอยู่ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความ สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจก่อน ออกไปสู่สังคม - ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น

			เยาวชนที่กระทำความผิดและผ่านการบำบัดฟื้นฟูแล้วไปทำงานได้	ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้เข้าไปทำงานในหน่วยงานนั้นๆ
--	--	--	--	--

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
(www.library.coj.go.th)

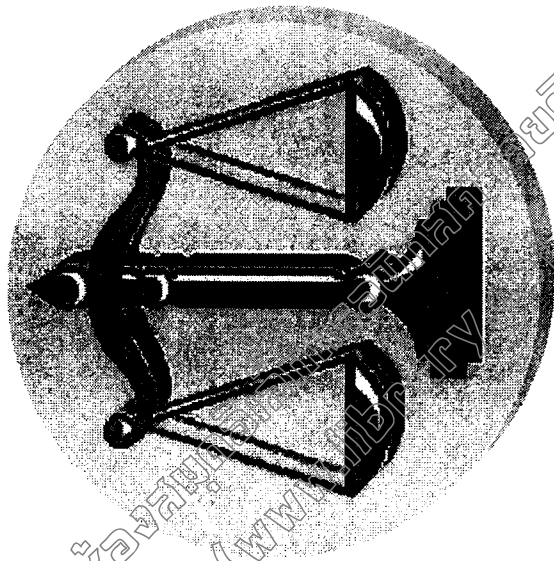

นโยบายของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ
การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน

นโยบายของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ
การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาข้อเท็จจริง	แนวทางแก้ไข
1. กระบวนการยุติธรรม 1.1 การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม	- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 - พระราชบัญญัติฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด - พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 - พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 - พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 - พระราชบัญญัติการค้าประเวณี - กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	- กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดบางขั้นตอนลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ของเด็กและเยาวชนไป - มาตรการที่ปฏิบัติกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดยังไม่เหมาะสม ไม่ได้ทำให้พวกเขามีความรู้สึกรู้สึกถึงความหวังอยากเป็นคนดี - คดียาเสพติดที่ไม่ต้องผ่านกระบวนการทางศาลทำให้เกิดผู้คุ้ยเสพติดมากขึ้น - เด็กต่างชาติที่เข้าประเทศโดยผิดกฎหมายและกระทำความผิดในประเทศยังไม่ได้รับความคุ้มครอง - เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปช่วยเหลือเด็กไม่ได้	- ควรทำงานศึกษาว่ามีขั้นตอนใดที่ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ของเด็กและควรมีมาตรการใดที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ - ควรหามาตรการที่เหมาะสมและหลากหลายและควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าใจในชีวิต ในความสำคัญของการมีชีวิตอยู่ - ควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้ใหม่ - ควรคำนึงถึงประโยชน์และสวัสดิภาพเด็กเป็นสำคัญโดยไม่ต้องคำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา และออกกฎหมายมารับสิทธิของเด็กและเยาวชนเหล่านั้น

1.2 การติดต่อประสานงาน กับหน่วยงานอื่น	- ไม่มีกฎหมายบัญญัติ	รับความคุ้มครอง - ไม่มีการสร้างเครือข่ายหน่วยงานราชการในการให้ความช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด - ไม่มีศูนย์พักพิงให้กับผู้ที่ถูกค้าประเวณีก่อนออกจากระบบ	- ออกกฎหมายมาคุ้มครองเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบสูงสุดของเด็ก” โดยนักกฎหมายภายในประเทศที่มีอยู่เทียบกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กว่าควรครอบคลุมหรือยัง - ควรสร้างเครือข่ายให้กว้างขวางและครอบคลุมเพื่อสามารถช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้ - ควรสร้างเครือข่ายและศูนย์พักพิงให้กับผู้ถูกค้าประเวณีพร้อมทั้งบำบัดทางด้านจิตใจก่อนที่จะนำพวกเขากลับมาจากระบบ
2. หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ	- กฎหมายต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ต้องดูแลเด็กและเยาวชนไม่ได้ดำเนินการอย่างเต็มที่และเหมาะสม	- ควรส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่

การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาข้อเท็จจริง	แนวทางแก้ไข
1. ความรุนแรงในครอบครัว	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 34 สิทธิของบุคคลในครอบครัว ภัยพิบัติ หรือเสียชีวิต หรือความ เป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง มาตรา 53 เด็ก เยาวชน และบุคคล ในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครอง โดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการ ปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิ ได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ มาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครองและ พัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความ เสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้าง และพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของ ครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน	- เด็กถูกพ่อเลี้ยงทำร้ายร่างกายเนื่องจากเมาสุรา ดิดยาเสพติด - การแย่งบุตรกรณีหย่าร้าง - มีการทำร้ายร่างกาย จิตใจ ความผิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนจากบุคคลใกล้ชิดและบุคคลในครอบครัว	- รัฐและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งต้องเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัวและสภาพเศรษฐกิจโดยรวม - เน้นการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเป็นสำคัญ - ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว และต้องดำเนินคดีดังกล่าวอย่างจริงจังเพื่อเป็นตัวอย่างไม่ให้เกิดความประพฤติตามพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

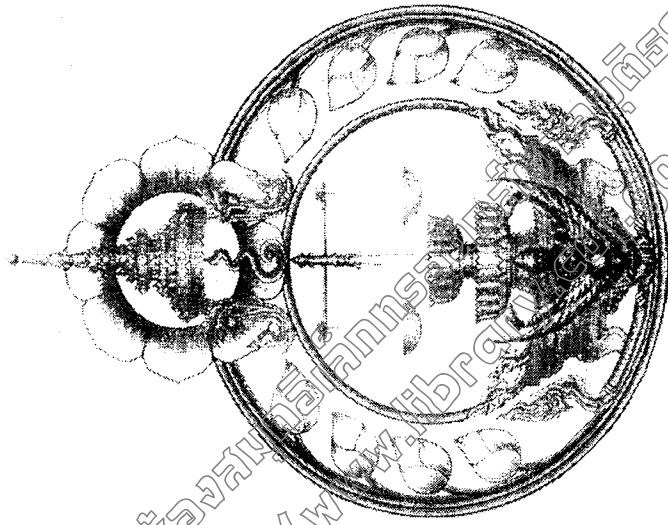
	- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1520 ในกรณีหย่าโดยความยินยอม ให้สามีภริยาทำความตกลงเป็นหนังสือว่า ฝ่ายใดจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรคนใด ถ้ามิได้ตกลงกันหรือตกลงกันไม่ได้ให้ศาลเป็นผู้ชี้ขาด ในกรณีหย่าโดยคำพิพากษาของศาล ให้ศาลซึ่งพิจารณาคดีฟ้องหย่านั้นชี้ขาดด้วยว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรคนใด - ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 ผู้ใดกระทำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีใช้กริยาของตนโดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เชิญด้วยประการใดๆโดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าเป็นบุคคลอื่น	
--	---	--

	- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 40 เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ได้แก่ เด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครอง มาตรา 42 การดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 41 - ร่างพระราชบัญญัติความรุนแรงในครอบครัว มาตรา 4 ผู้มีกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้નેกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว มาตรา 12 ในกรณีที่เกิดพิพาทว่าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีความผิดตามมาตรา 4 ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษาคุ้มครองประพฤติก่อผู้กระทำความผิด	
--	--	--

2. การศึกษา	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 53 วรรค 2 เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้องค์ชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม - พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	- ไม่มีการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่ท้องขณะกำลังอยู่ในวัยศึกษา - เด็กที่ติดเชื่อเอดส์ไม่ได้รับการศึกษา	- คารขยายการศึกษาให้ครอบคลุมกับเด็กและเยาวชนทุกกลุ่ม - คารขยายการศึกษาให้ครอบคลุมกับเด็กและเยาวชนทุกกลุ่ม
--------------------	--	--	---

3. การถูกทอดทิ้ง	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 53 วรรค 2 เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ - ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1598/22 ในการรับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม ถ้าผู้เยาว์เป็นผู้ถูกทอดทิ้งและอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์เด็กตามกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์และคุ้มครองเด็ก ให้สถานสงเคราะห์เด็กเป็นผู้ให้ความยินยอมแทนบิดาและมารดา - พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 32 เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ เด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม ฯลฯ	- ปริมาณเด็กถูกทอดทิ้งจากบิดา มารดา ติดคุกเพิ่มมากขึ้น - การขอรับเลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนที่ถูกทอดทิ้ง - ปริมาณเด็กถูกทอดทิ้งเนื่องจากแม่ท้องก่อนวัยอันควรเพิ่มมากขึ้น และส่งผลให้เด็กที่ถูกทอดทิ้งไม่มีบิดา - ปริมาณเด็กเร่ร่อนเพิ่มมากขึ้นและเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กเร่ร่อนกลายเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำคามผิด เสียชีวิต การเข้าสู่กระบวนการการคุ้มครองฯ และเสี่ยงต่อการถูกทารุณกรรมเพิ่มมากขึ้น	- ควรมีการรับส่งเคราะห์เด็กที่บิดา มารดาติดคุก - ควรรอการะเบียบให้ชัดเจนถึงการรับอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่ถูกทอดทิ้ง - จัดให้มีใบเกิดกับเด็กที่ถูกทอดทิ้งโดยกำหนดให้สถานสงเคราะห์ที่อยู่ในเขตที่เด็กถูกทอดทิ้งเป็นผู้ปกครอง - รัฐควรมีนโยบายและปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยให้ความดูแลกับเด็กเหล่านั้นมากขึ้น
-------------------------	--	---	---

	มาตรา 33 การให้การสงเคราะห์เด็กตามมาตรา 32 ด้วยวิธีการที่เหมาะสม - ร่างพระราชบัญญัติการดำนุญช์หมวด 3 การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากภัยคุกคามนุญช์หมวด 4 กองทุนสงเคราะห์ผู้เสียหายจากการดำนุญช์			
4. การให้สวัสดิการ	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 52 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมออันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มาตรา 82 รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง	- เด็กติดเชื้อมีโอกาสไม่ได้รับสวัสดิการที่ดีและเหมาะสม - เด็กทั้งในส่วนกลางและส่วนต่างจังหวัดยังไม่ได้รับการดูแลทางด้านสวัสดิการสังคมที่ดี	- รัฐควรจัดให้มีสวัสดิการแก่ทุกคนอย่างเสมอภาคกัน - รัฐควรจัดให้มีสวัสดิการแก่ทุกคนอย่างเสมอภาคกัน	

การประชุมโต๊ะกลม ครั้งที่ 3

เรื่อง “ประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนเกี่ยวกับปัญหากฎหมาย
และการปฏิบัติที่ละเมิดสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว”

สรุปประเด็นการประชุมโต๊ะกลม ครั้งที่ 3
เรื่อง “ประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนเกี่ยวกับปัญหากฎหมาย
และการปฏิบัติที่ละเมิดสิทธิเด็ก สตรี และครอบครัว”

กฎหมาย	ประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย	ปัญหาในทางปฏิบัติ/ข้อเท็จจริง	ข้อเสนอแนะ
1. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว	ศาลมีอำนาจสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กได้	- ปัจจุบันศาลจะมองว่าเด็กที่ขึ้นสู่ศาลไม่ใช่ผู้กระทำความผิด แต่เป็นคนด้อยโอกาส เป็นคนที่น่าสงสาร ศาลจึงพยายามที่จะแก้ไขและช่วยเหลือ โดยไม่ได้รับการรักษา บำบัดฟื้นฟู ทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นสิ่งสำคัญมากกว่าการลดโทษหรืออภัยโทษ เพราะถ้าเด็กพ้นโทษออกมาโดยที่ยังไม่สามารถครองสติ และควบคุมอารมณ์ได้ อาจจะกลายเป็นอาชญากรผู้ใหญ่ และทำให้มีเหยื่อเพิ่มขึ้นอีกด้วยอันถือเป็นผลกระทบต่อสังคมอีก - เด็กต่างด้าวที่ตำรวจจะสอบปากคำรู้เรื่องและเข้าใจภาษาไทยได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น หรือบางกรณีตำรวจนำเด็กที่พอจะพูดภาษาไทยได้มาแปลให้ฟัง ซึ่งถือว่ากรณีเช่นนี้ไม่เข้าถึงสิทธิพื้นฐาน	- การรักษา บำบัด ฟื้นฟูเด็กเพื่อให้กลับคืนสู่สังคมได้อีกโดยที่สังคมยอมรับ แต่ถ้าสังคมแวดล้อมของเด็กยังไม่ปลอดภัยเพียงพอ บางครั้งจำเป็นที่จะให้เด็กเปลี่ยนที่อยู่ใหม่ มิฉะนั้นจะกลายเป็นว่าสังคมได้คนกลับคืนมาแล้ว แต่สังคมแวดล้อมของเด็กทำให้เด็กต้องเสียคนอีกครั้ง - องค์กรที่ประสานงานตามแนวชายแดนควรจะช่วยกันในเรื่องการจัดหาล่าม หรือการสืบข้อมูลของตัวเด็ก
	มาตรา 50/6 วรรคแรก “...ถ้าเด็กหรือเยาวชนนั้นไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทยได้ต้องจัดล่ามให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี”		

	แนวโน้มบทบาทของศาลในอนาคต	ของเด็ก - ศาลจะเน้นการป้องกันปัญหา มากกว่าที่จะแก้ไขปัญหา เพราะการแก้ไขปัญหของศาลมีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล คือแก้ที่ตัวเด็ก แต่ศาลไม่สามารถแก้สภาพชุมชนกับสังคมได้ และศาลจะเน้นการสร้างวัฒนธรรมในการผดุงความเป็นธรรมในสังคมให้สูงขึ้น - ปัญหาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่นในความยุติธรรม ความรู้ความเข้าใจขององค์กรที่ใกล้เคียงกับประชาชน การเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมขึ้นในชุมชน	- ผู้บริหาร และบุคลากรในองค์กรศาลเด็กควรเข้าใจในเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่จะแก้ไขเด็กในเชิงป้องกัน - องค์กรที่ดูแลเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ควรจะเป็นองค์กรที่มีความเชื่อมั่นได้เรื่องความยุติธรรม มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และเป็นที่ยอมรับต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบจริง ๆ ไม่ใช่เพียงฉาบฉวย นอกจากนั้นควรมีกองทุนลักษณะเหมือนของ สสส.เพื่อมีแหล่งรายได้มาสนับสนุนกระบวนการนี้ - ทุกฝ่ายต้องร่วมมือทำงานในลักษณะที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงกัน และควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ต้องมีกลไกอื่นในสังคมเข้ามาช่วยเช่น
--	----------------------------------	---	--

	การแก้ปัญหาสังคม	จุดเชื่อมโยงของชุมชนกับศาลเด็กและเยาวชน	- ชุมชนต้องมีความเข้มแข็ง - ผู้พิพากษาสมทบทุกท่านจะมีลักษณะเป็นผู้นำชุมชนด้วย ศาลจะใช้วิธีการส่งผ่านทางผู้พิพากษาสมทบไปแก้ไขปัญหาสังคม ในขณะเดียวกันชุมชนก็สามารถเชื่อมโยงกับผู้พิพากษาสมทบได้แล้วผู้พิพากษาสมทบก็จะมารายงานศาล	กฎหมาย เพราะในชุมชนมีกลุ่มที่ละเมิดเองด้วย
2.พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	มาตรา 26 “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้... (5) บังคับ ขู่ขู่ คุกคาม คุกคาม หรือกระทำความผิดประการใดให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือ	มาตรา 26 “ภายใต้บังคับ	- มีเด็กที่ติดตามพ่อแม่ซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวอพยพจากกัมพูชามายังไทย และมีเด็กบางส่วนถูกลักลอบนำเข้าเข้ามาในประเทศไทยตามแนวชายแดน ในด้านอรัญประเทศ โดยเด็กเหล่านั้นกลายเป็นเด็กเร่ร่อนบ้าง เก็บขยะขายบ้าง หรือถูก	

	ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือ การกระทำความผิด หรือกระทำความผิดประการใด อันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จากเด็ก” มาตรา 26 (๖) “ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็น อันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบท่อ ต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อ พัฒนาการของเด็ก” มาตรา ๓๓ “ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้รับแจ้งหรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการ สงเคราะห์ ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ให้ ตามวิธีการที่เหมาะสมดังต่อไปนี้... (๕) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถาน แกร็บ (๖) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถาน สงเคราะห์ ...” มาตรา 22 วรรคแรก “การปฏิบัติต่อเด็ก ไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุด ของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม”	บังคับให้เป็นขอทานบ้าง - เด็กตัวเล็กวิ่งตอดหน้ารถไปมาตามสี่ แยกไฟแดงเพื่อขายพวงมาลัย ทั้งที่เป็น เวลาเด็กแล้ว - แม่คลอดเด็กทารกแล้วทิ้งไว้ที่ โรงพยาบาล โดยโรงพยาบาลยินดีที่จะรับ เลี้ยงและดูแลเด็กคนนั้นในแผนกแรกเกิด ซึ่งมีหมอ พยาบาลดูแลอย่างดี แต่ก็ทำ ไม่ได้ เพราะกรรมประชาสงเคราะห์มาเอา ตัวเด็กโดยนำไปอยู่บ้านเด็กอ่อนพญาไท ซึ่งแออัดมากจึงถือเป็นการบังคับไปใช้ กฎหมายเข้มงวดจนไม่คำนึงถึงความ เมตตา - คนไทยที่อยู่บริเวณชายแดนไทย- กัมพูชา มีทัศนคติที่ฝังรากลึกมานานว่า กฎหมายเด็กคุ้มครองแต่เฉพาะเด็กไทย เท่านั้นเด็กกัมพูชาจึงมักตกเป็นเครื่องมือ
--	---	---

		ในการกระทำความผิดอยู่ตลอดเวลา และมักมีอคติในการช่วยเหลือเด็กต่างตัวที่ตกเป็นเหยื่อ หรือเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ทำให้เด็กไม่ได้รับความคุ้มครอง แล้วตำรวจคิดว่าเด็กหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทั้งที่จริงเด็กอาจจะตกเป็นผู้เสียหาย ตำรวจส่งตัวเด็กอยู่ในกระบวนการของสถานพินิจบ้าง บ้านคุ้มครองเด็กบ้าง ซึ่งไม่สามารถทราบบรรทัดฐานของตำรวจได้ว่าส่งเด็กไปที่ใด	
3.ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	อำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวน มาตรา 133 ทวิ วรรคแรกและวรรคสี่ : การถามปากคำเด็กในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยาน ให้แยกกระทำเป็นส่วนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคม	- เมื่อมีผู้แจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษ กับตำรวจแล้ว ไม่ใช่ทุกเรื่องที่เจ้าพนักงานตำรวจจะตรวจสอบ หรือสอบสวน ที่อยู่กับดุลพินิจของเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งถือเป็นช่องโหว่ของกฎหมาย - การสอบปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยานของสถานีตำรวจบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ตรงด่านอรัญประเทศจะมีปัญหามากเนื่องจากความไม่พร้อมของระบบ และไม่มีห้องที่	

4. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.	สงเคราะห์ บุคคลที่เดือดร้อนของและพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำนั้นด้วย และให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำดังกล่าวซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน	จะสอบปากคำเด็ก ทำให้ต้องไปสอบปากคำที่สำนักงานอัยการจังหวัดและต้องไปหลายครั้ง กระบวนการสอบสวนก็ใช้เวลาค่อนข้างยาวนาน	- ควรให้เด็กได้รับการบำบัดโดยจิตแพทย์ซึ่งมีความเชี่ยวชาญช่วยคลายปมปัญหาในใจให้หลุดพ้นไป - มีกฎหมายคุ้มครองในเรื่องนี้แล้ว แต่ยังไม่มีการขยายในกฎหมายอย่างทั่วถึง กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์คงอยู่ในระหว่าง การดำเนินการ
กรณีเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายที่มีบทลงโทษผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว การไกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่ความได้ยอมความกัน	- เด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำที่รุนแรงของพ่อแม่ เช่น พ่อใช้กำลังทำร้ายแม่ดูดา ทำให้เด็กมีปมทางจิต - ผู้ปกครองใช้ระบบลงโทษลูกอย่างรุนแรง - การไกล่เกลี่ยที่ไม่เข้าใจที่ไปที่ไป หรือเรื่องราวเบื้องหลังอาจทำให้คนที่ด้วยโอกาสตกอยู่ในภาวะจำยอม ทำให้ต้องยอมที่จะทนอยู่ด้วยกันต่อไป	- เด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำที่รุนแรงของพ่อแม่ เช่น พ่อใช้กำลังทำร้ายแม่ดูดา ทำให้เด็กมีปมทางจิต - ผู้ปกครองใช้ระบบลงโทษลูกอย่างรุนแรง - การไกล่เกลี่ยที่ไม่เข้าใจที่ไปที่ไป หรือเรื่องราวเบื้องหลังอาจทำให้คนที่ด้วยโอกาสตกอยู่ในภาวะจำยอม ทำให้ต้องยอมที่จะทนอยู่ด้วยกันต่อไป	- ควรให้เด็กได้รับการบำบัดโดยจิตแพทย์ซึ่งมีความเชี่ยวชาญช่วยคลายปมปัญหาในใจให้หลุดพ้นไป - มีกฎหมายคุ้มครองในเรื่องนี้แล้ว แต่ยังไม่มีการขยายในกฎหมายอย่างทั่วถึง กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์คงอยู่ในระหว่าง การดำเนินการ

5.อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	มาตรา 34 "รัฐภาคีจะให้การพิทักษ์คุ้มครองเด็กจากการถูกระบาดเอาเปรียบทางเพศ และการถูกทำร้ายรังแกทางเพศ..." มาตรา 33 – 34 รัฐภาคีจะพิทักษ์เด็กให้พ้นจากการแสพและใช้ยาเสพติด ป้องกันไม่ให้เด็กในการผลิตและจำหน่ายสารเหล่านั้น, จะพิทักษ์และคุ้มครองเด็กจากการถูกระบาดเอาเปรียบทางเพศ	- เด็กกับพู่ชาที่เข้ามาในประเทศไทยถูกล่วงละเมิดทางเพศ เมื่อเข้าสู่กระบวนการในชั้นสอบสวนซึ่งใช้เวลาค่อนข้างนาน และไม่มีข้อจำกัดของ NGO ในฝั่งไทยคือไม่มีบ้านพักสำหรับเด็ก เด็กจึงต้องเดินทางข้ามไปข้ามมาระหว่างบ้านพักของ NGO ในฝั่งกับพู่ชาที่ฝั่งไทย นอกจากนี้ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นคนไทยที่มีอิทธิพลมักจะส่งคนไปเจรจากับเด็ก พ่อแม่ของเด็ก หรือกับองค์กรในฝั่งกับพู่ชา เพื่อยุติคดี - ปัจจุบันปัญหายาเสพติด การมั่วสุมของเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศ มักแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ทั้งที่ต้นเหตุของปัญหาคือวัฒนธรรมไทยอ่อนแอมาก	- ต้องเริ่มสร้างวัฒนธรรมครอบครัวที่เข้มแข็งซึ่งจะทำให้ทุกคนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตัวเองไม่ว่าจะเป็นในฐานะพ่อแม่ หรือลูก ปลูกฝังให้เด็กรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม เช่น การรักษาวลสงวนตัว และชุมชนควรมีกิจกรรมให้เด็กทำเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และจะทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า
6.พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	มาตรา 54 วรรคแรก "คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดหรือ	- คนต่างด้าวซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ หรือผู้เสียหายจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือถูกนายจ้างเอา	

	ถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้"	เปรียบเทียบแล้ว พบพนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้"	เปรียบเทียบ เมื่อบุคคลดังกล่าวมาร้องเรียนขอความยุติธรรมซึ่งควรที่จะได้รับการพิทักษ์และคุ้มครอง แต่ถ้าเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเขาจะถูกส่งตัวกลับทันทีตามกฎหมายคนเข้าเมือง
7. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522	มาตรา 38 วรรคแรก "เมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้วให้ศาลแรงงานไกล่เกลี่ยให้ดูความตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกัน โดยให้ถือว่าคดีแรงงานมีลักษณะพิเศษจนควรระงับลงได้ด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีความสัมพันธ์กันต่อไป"	มาตรา 38 วรรคแรก "เมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้วให้ศาลแรงงานไกล่เกลี่ยให้ดูความตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกัน โดยให้ถือว่าคดีแรงงานมีลักษณะพิเศษจนควรระงับลงได้ด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีความสัมพันธ์กันต่อไป"	- ลูกจ้างยอมรับค่าตอบแทนเล็กน้อย แทนที่จะสู้คดีต่อไป และบางกรณีการยอมความโดยมีบันทึกตกลงว่าลูกจ้างจะยอม ถอนเรื่องร้องเรียนจากคณะกรรมการสิทธิ เช่นนี้เห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิอย่างรุนแรง การไกล่เกลี่ยจึงเป็นดาบสองคม ถ้าไม่เข้าใจที่มาหรือเรื่องราวเบื้องหลังอาจจะทำให้คนที่ด้อยโอกาสอยู่ในฐานะจำยอมแล้วเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย
	ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กในเรื่องการติดบุหรี่ สุรา และเกมส์ ที่ศาลทำกับโรงพยาบาล Y.C.A. อุบัติภักดิ์ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านจิตเวชเด็กและวัยรุ่น	ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กในเรื่องการติดบุหรี่ สุรา และเกมส์ ที่ศาลทำกับโรงพยาบาล Y.C.A. อุบัติภักดิ์ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านจิตเวชเด็กและวัยรุ่น	- โครงการนี้จำเป็นต้องมีกลุ่มเด็กที่ทดลองแต่โรงเรียนหรือนายจ้างอาจไม่อนุญาตให้เด็กลาในวันทำการปกติเพื่อเข้ารับการทดลองบำบัด นอกจากนี้โรงเรียนหรือนายจ้างจำเป็นต้องรักษาความลับไม่มี

		สิทธิที่จะเปิดเผยด้วย ซึ่งปัญหาดังกล่าว ยังไม่มีกฎหมายรับรอง หรือคุ้มครอง	
	- การละเมิดสิทธิเด็ก สตรี และ ครอบครัว	- ไม่มีกฎหมาย หรือมีกฎหมายแต่ ไม่ได้นำมาใช้หรือละเลยไม่ปฏิบัติ ซึ่งทำ ให้พบปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิซึ่ง กันและกัน และนำไปสู่ปัญหาความ รุนแรงอีกหลายเรื่อง โดยเฉพาะแต่เรื่อง เด็ก สตรี หรือผู้ที่อ่อนแอในสังคมเท่านั้น	
8.ประมวลกฎหมายอาญา	- มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็น ความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ	- เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดตกเป็นเหยื่อ ซึ่งถูกใช้ให้กระทำความผิด	- ควรที่จะมีกระบวนการแก้ไขปัญหา
9.ระเบียบการศึกษาเกี่ยวกับ กระทรวง ศักดิ์ การ , พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก	- เด็กที่เกิดมาแล้วไม่ได้มีการแจ้งเกิด สูญเสียโอกาสที่จะเรียน	- เด็กที่เกิดมาแล้วไม่ได้มีการแจ้งเกิด เมื่อไปสมัครเรียนที่สถานศึกษา ก็ ปฏิเสธที่จะรับเด็กเข้าเรียน	
	- กฎหมายคุ้มครองเด็กในเรื่องการ ปฏิบัติต่อเด็กให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุด ของเด็กเป็นสำคัญไม่มีทางเลือกปฏิบัติ แต่ในกระบวนการยุติธรรมไม่คำนึงเรื่อง ของมนุษยธรรมด้วย	- หญิงต่างด้าวเข้าเมืองมาโดยผิด กฎหมายต่อมาเป็นภรรยาของคนไทย และคลอดลูกออกมา เด็กได้รับการจด ทะเบียนให้เป็นเด็กไทย แต่แม่ถูกตำรวจ จับและส่งตัวกลับ ทำให้เด็กไม่มีคนดูแล	- ถ้ากระบวนการยุติธรรมคำนึงเรื่อง มนุษยธรรมเข้าไปด้วย แม้เขาจะเข้า เมืองมาโดยผิดกฎหมายแต่เขาก็มีลูกถึง 3 คน สามีก็เป็นคนไทย ถ้าหากผู้ขาย ราย ก็สามารถเอาเงินนั้นไปทำให้เกิด

	ทำให้เป็นการละเมิดสิทธิเด็กด้วย		เพราะพ่อของเด็กก็ทำงานได้เงินมาวันละประมาณ 200 บาท จะจ้างคนมาเลี้ยงก็ไม่ได้	สัญญาดีไทยหรือผู้หญิงคนนั้นก็สามารทำให้ตนเข้าเมืองโดยถูกกฎหมายได้ แล้วเด็กก็จะได้ไม่กำพัวแม่ แต่ว่าการะบวนการยุติธรรมของไทยไม่ได้มองจุดนี้ แล้วนำเรื่องเงินมาเป็นตัวแปรสำคัญ ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้กระบวนการยุติธรรมของไทยนำเรื่องเงินมาเป็นตัวแปรสำคัญ
	- ทำอย่างไรให้กระบวนการยุติธรรมคุ้มครองสิทธิสตรี และได้ก ที่ถูกผู้ชายรังแกให้ห้องแล้วไม่รับผิดชอบหรือดูแล โดยทำอย่างไรให้มีข้อมูลหมดทางกฎหมายหรือบทลงโทษเป็นเรื่องเป็นราว		- มีเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ 33% แสดงว่าการหย่าร้างสูงขึ้น ทำให้เด็กอยู่ในสภาวะที่ยากลำบาก เพราะพ่อหรือแม่ก็ทำงานได้เงินไม่มาก บางรายไม่มีเงินจ้างคนอื่นเลี้ยง จึงขังลูกไว้ในบ้านแล้วไปทำงานทำให้เด็กอยู่ตามลำพัง สุขภาพจิตของเด็กก็อยู่ในภาวะที่แย่มาก	- ควรมาตรการทางกฎหมายที่รุนแรงมากขึ้น และถ้าไทยยังเป็นสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมระยะยาว
10.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	- การตีความกฎหมาย		- เจ้าหน้าที่ของรัฐจะตีความตามตัวบทกฎหมายแต่ไม่ได้ตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งในรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ของกฎหมายคือใช้มนุษย์เป็นศูนย์กลางในการพิจารณา	
11.กฎหมายมนุษยธรรมหรืออนุสัญญาต่าง ๆ ที่ไทยได้ลงนามรับรองไว้	- กรอบกฎหมาย International Law เป็นกรอบใหญ่ที่สุดที่จะพิจารณาถึงความจำเป็นมนุษย์		- การพิจารณากฎหมายต่าง ๆ เราต้องพิจารณาหลาย ๆ ตัวว่าตัวไหนเป็นกรอบใหญ่ในการพิจารณาเพื่อตัดสินโดยใช้มนุษย์เป็นศูนย์กลางการพิจารณา	- อาจจะต้องใช้กฎหมายหลาย ๆ ตัวเป็นกรอบในการพิจารณาในแต่ละปัญหา

			ไม่ใช่ตัวบทกฎหมายเป็นตัวพิจารณา	
12.อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก		- ไม่สามารถแบ่งแยกครอบครัวลูกออกจากแม่	- พ่อแม่ถูกจับและติดคุกทั้งลูกไว้ไม่มีใครดูแล	- น่าจะมีการพิจารณาว่าการจับกุมทั้งพ่อและแม่ทั้งสองคนแล้วจะมีผลกระทบเกิดขึ้นมากและจะฝังลึกในจิตใจของเด็กพอสมควร
		- เด็กกำพร้า	- เด็กที่พ่อแม่ไม่มีเงินหาและทิ้งไว้ที่วัด - เด็กไม่มีทะเบียนการศึกษา ผากเรียนได้พอจบป. 6 ทว่าอะไรต่อก็ไม่ได้เพราะเขาไม่มีสัญชาติ ทั้งที่เป็นคนไทยแต่ไม่มีสิทธิในประเทศไทย	
13.อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก		- บุตรบุญธรรม	- มีคนต่างชาติดูแลจากจะรับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดูเป็นบุตรบุญธรรมแต่มีกระบวนการทางกฎหมายเยอะและค่อนข้างจะใช้ระยะเวลาที่ยาวนานจนบางครั้งขัดขวางการที่เด็กจะได้รับการ	

		อุปการะเลี้ยงดู ได้ไปอยู่ต่างประเทศ ได้มีโอกาสในการได้รับการศึกษาเล่าเรียน หรือมีครอบครัวที่ดี	ในประเทศไทยควรที่จะนำการประหารชีวิตมาใช้หรือไม่
14. รธน.	มาตรา 31 การทรมานไม่ควรกระทำ เพราะเป็นการกระทำที่ผิดมนุษยธรรม แต่การลงโทษประหารชีวิตเป็นการลงโทษอย่างที่มีมนุษยธรรมเป็นที่สุดเหมือนกัน	ในกรณีที่ต้องโทษประหารชีวิต แม่และลูกที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันต้องได้รับผลกระทบ	
15. พรก.ฉุกเฉิน	ผลกระทบจากการออกพรก. จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องออกพรก. ฉบับดังกล่าว	พรก. ที่ออกไปมีผลกระทบอย่างมาก และปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดจากความไม่ไว้วางใจกันระหว่างมุสลิมกับคนไทย ทั้งที่จริงมีกฎหมายหลายฉบับที่สามารถจะใช้บังคับได้ กฎอัยการศึก กฎหมายอาญา ซึ่งสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ การเพิ่มกฎหมายที่กักตุนไปอีกทำให้เกิดผลกระทบ	
	การให้เบกแกเด็กผู้ลี้ภัย	ใบเกิดนี้ไม่ใช่การให้สัญชาติ แต่เป็นเอกสารที่นำตัวเขาว่าเขามีตัวตนได้เกิดแล้วเขาอาจจะนำไปใช้ในการเลือกสัญชาติเมื่อเขาได้กลับประเทศของเขาแล้วหรือขอสัญชาติในประเทศของเขาได้ -เด็กที่เกิดในค่ายผู้ลี้ภัยหรือเด็กของ	

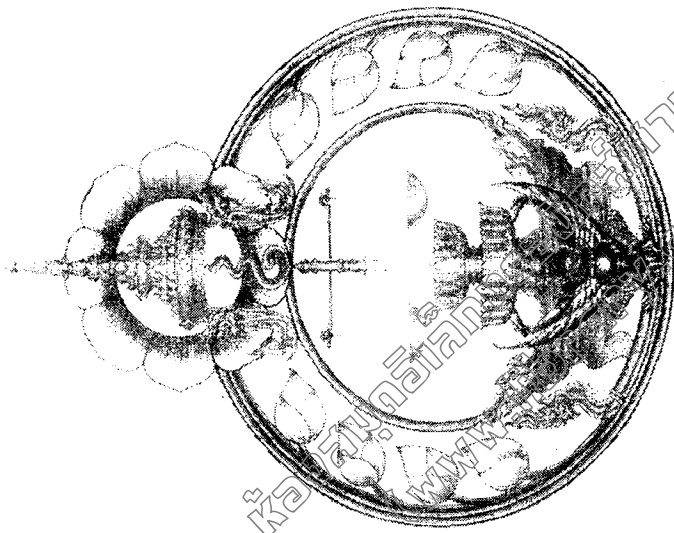
		แรงงานไม่มีใบเกิด ทำให้เป็นการลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมีอยู่มากในประเทศไทย	
		- ที่มีการตีความในเรชน. ว่าครอบคลุมเฉพาะคนไทยเท่านั้นหรือทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย คิดว่ามาตราใดที่พูดถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ทุกคนมีอยู่และทุกคนมีสิทธิ จึงคิดว่าน่าจะครอบคลุมทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญ - การแสดงเจตนารมณ์ว่าไทยเป็นประเทศหนึ่งซึ่งเคารพในสิทธิมนุษยชน และก็เป็นกฎหมายมนุษยธรรม - เด็กในค่ายผู้ลี้ภัยหลังจากจบการศึกษาในค่ายแล้วไม่มีโอกาสได้มาศึกษาข้างนอก	- ในฐานะที่ไทยเป็นภาคในสหประชาชาติลงนามในสนธิสัญญาหลายตัว ไทยจึงน่าจะทำหน้าที่ปกป้องมนุษยทุกคนที่อยู่ในแผ่นดินไทย
		- การแสดงเจตนารมณ์ว่าไทยเป็นประเทศหนึ่งซึ่งเคารพในสิทธิมนุษยชน และก็เป็นกฎหมายมนุษยธรรม	
		- เด็กในค่ายผู้ลี้ภัยหลังจากจบการศึกษาในค่ายแล้วไม่มีโอกาสได้มาศึกษาข้างนอก	- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับมนุษยชาติให้กับโลกเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญซึ่งทุกประเทศ ถ้าไม่ให้ความสำคัญในการเป็นมนุษย์ คนเหล่านั้นก็จะสร้างปัญหาและก่ออาชญากรรมให้กับโลก

16.กฎหมายมุสลิม	-กฎหมายที่ควรนำมาใช้และการมีผลบังคับใช้	-มีการเรียกร้องให้นำกฎหมายมุสลิมในเรื่องอื่นมาใช้บังคับด้วยไม่ใช่เฉพาะแต่เรื่องทรัพย์สินเพียงอย่างเดียว และน่าจะเอาไปใช้กับประชาชนมุสลิมทั่วประเทศ กระบวนการยุติธรรมถูกร้องเรียนเป็นอันดับสูงสุด กฎหมายมีปัญหา การบังคับใช้กฎหมายมีปัญหา กระบวนการ ทัดคดี กระบวนการยุติธรรมที่ซับซ้อนขึ้น กฎหมายบอกว่าถ้าหญิงท้องแล้วทำแท้งหรือทิ้งลูก อย่างนี้กระบวนการกฎหมายไล่จนหาตัวกันได้ทีนี่มีศ.หญิงมาร้องเรียนว่ามีหญิงไปคลอดลูกทั้งไว้ศพ.แล้วมีข้อโต้เถียงกับศ.แล้วมีชาวลีอว่านศ.ไปคลอดลูกแล้วทิ้งไว้ที่รพ. นี่เป็นการละเมิดขั้นแรก รพ.แจ้งตร.ไปจับ และรพ.ขอตรวจภายใน อันนี้นำไปสู่การใช้กฎหมายที่ซับซ้อนขึ้น ศ.ขอให้มีการตรวจพิสูจน์ DNA แต่รพ.ไม่ยอมกลับฟ้องคดีต่อศาล และขอให้ตรวจภายในศ. ปรากฏว่าทางมูลนิธิขอหารือและให้	รธน.คุ้มครองทุกคน แม้ไม่ใช่คนที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น
-----------------	---	---	---

		ตรวจดีเอ็นเอ ผลออกมาคือคนต.นี้ไม่ใช่แม่ของเด็ก อันนี้ก็เป็นการนำมาซึ่งกระบวนการที่เจ็บปวด	
		-ผู้หญิงที่ท้องอยู่น่าจะมีกฎเกณฑ์ว่ายังไม่จำเป็นเข้าไปเข้าคุก เพราะว่าจะอย่างไรก็ต้องไปคลอดลูกในคุกอยู่แล้วจะนำไปสู่ปัญหาตามมาอีกมากมาย	-น่าจะมีหลักเกณฑ์ที่ยืดหยุ่นแก่ผู้หญิงที่กำลังท้องอยู่ว่าจะยังไม่ตัดสินคดีแล้วทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ไปอยู่ในคุก ซึ่งเมื่อหญิงไปอยู่ในคุกพอคลอดลูกออกมาถ้าไม่มีญาติก็ต้องนำเด็กมาไว้ที่สถานสงเคราะห์ซึ่งทำนำมาเรื่องเด็กมากมายที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม
		-เมื่อจับตัวเด็กที่กระทำความผิดเพื่อความมั่นคงก็ต้องส่งสถานพินิจฯ อันนี้เป็นดาบสองคม เพราะบางที่พ่อแม่เด็กอาจกำลังหาเงินมาประกันตัวแต่ไม่ได้เลยต้องส่งเด็กเข้าสถานพินิจก่อนภายในกำหนดเวลาแล้วนำไปสู่กระบวนการของสถานพินิจที่มีข้อจำกัดมากมายในการดูแลเด็กและกักเอด	

		- ศาลสั่งให้เด็กได้รับเงินก้อนหนึ่งหลังจากที่พ่อแม่ตายจากอุบัติเหตุ แต่เนื่องจากเด็กไม่มีผู้ดูแล ศาลจึงสั่งให้สถานพินิจในสมัยก่อนดูแลเงินก้อนนั้น และเด็ก สุดท้ายเงินก้อนนั้นถูกข้าราชการเอาไปใช้หมด มีข้อสังเกตถ้าตีความตามกฎหมายเรียกจากสถานพินิจไม่ได้ต้องไปฟ้องคดีทางแพ่งเพื่อเรียกเอาจากข้าราชการผู้นั้น ทั้งที่เป็นกระบวนการที่บกพร่องของราชการที่คุ้มครองเกณฑ์ไม่ได้ปล่อยให้ข้าราชการมาโกงเงินเด็กไป	- กองทุนเพื่อชดเชยความเสียหายจากรัฐ อันนี้กำลังรณรงค์อยู่เพื่อกรณีที่ว่าข้าราชการทำผิด ตามที่รธน.เขียนไว้ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นจากคดีอาญาแม้จับใครไม่ได้รัฐก็ต้องชดใช้ อันนี้ก็เหมือนกันในกรณีแพ่ง
		- ข้อบังคับของกฎหมายเรื่องคุ้มครองแรงงาน กฎหมายคุ้มครองลูกจ้าง แรงงานและระบบเหมือนหมดค่าแรง ทำให้แรงงานเหล่านี้ไม่อยู่ในความคุ้มครองของกฎหมายแรงงาน ศาลใช้กระบวนการในการพิจารณาที่ยาวนาน ทำให้ผู้ด้อยโอกาสยอมแพ้ ทรัพย์สิน ๑ หน่อย	

17.มติครม.ปี 2519 เรื่องผู้พลัดถิ่น	-ใครมาก่อนปี 2519 ให้พิสูจน์สิทธิและให้สัญชาติได้	มติครม.ดังกล่าวไม่เคยถูกนำมาใช้ รัฐสภาไม่แก้กฎหมายที่ระบุเป็นจำนวน มากและไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ครม. แต่ศาลจะต้องดำเนินการตาม กฎหมายที่มีอยู่	
	-การบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการ ยุติธรรม เรื่องคุ้มครองเด็ก	-คดีข่มขืนเด็กซึ่งเป็นผู้สืบสันดาน ยาย มาร้องทุกข์ที่สน. แล้วเด็กซึ่งเป็น ผู้เสียหายมาให้การ ซึ่งกระบวนการตรง นี้กฎหมายคุ้มครองเด็ก แต่การบังคับใช้ จริง ๆ มีข้อสงสัยคือ	

สรูประเด็นเกี่ยวกับปัญหา
๘ เด็กและเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้๑

สรุปประเด็นเกี่ยวกับปัญหา
เรื่อง “เด็กและเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้”

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ปัญหาในทางปฏิบัติ/ข้อเท็จจริง	ข้อเสนอแนะ
1.ทั่วไป 1.1. ทศนคติของผู้นำและประชาชนไทยในปัญหาเกี่ยวกับประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 1.2 ความไร้เดียงสาของชาวบ้านในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 1.3 การยอมรับให้ภาษามลายูเป็นภาษาทำงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้		- หากมีทัศนคติที่ดี เคารพ เข้าใจกัน และกันก็จะไม่มีปัญหา หากไม่เคารพ และดูถูกเหยียดหยามเขาก็เป็นการทำลายอัตลักษณ์ของพี่น้องมุสลิม ย่อมจะเกิดปัญหาตามมาและจะอยู่ร่วมกันไม่ได้ - ปัจจุบันเป็นยุค Globalization ถ้าชาวบ้านยังไม่มีการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นก็อาจจะถูกเอาเปรียบ ถูกละเมิดสิทธิต่าง ๆ ได้ - เยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พูดได้ทั้งภาษามลายูและภาษาไทย การยอมให้ภาษามลายูเป็นภาษาทำงานในสามจังหวัดภาคใต้โดยภาษาไทยยังเป็นภาษาราชการอยู่ เป็นการเคารพและยอมรับวัฒนธรรมของคนในพื้นที่	- ควรหาวิธีที่ทำให้ชาวบ้านเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น เพื่อจะได้เข้าใจและแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น

2. การศึกษา 2.1 การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2.2 ความขัดแย้งเกี่ยวกับปรัชญาทางการศึกษา 2.3 ปัญหาที่รัฐบาลไม่รับรองปริญญาของประเทศในตะวันออกกลาง	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราดังต่อไปนี้ - มาตรา 30 วรรคสอง “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” - มาตรา 43 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้	- มีการกล่าวกันว่าการจัดการศึกษาแผนใหม่เป็นการเปลี่ยนทัศนคติและเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชาชนที่อยู่แบบเรียบง่าย แบบใกล้ชิดกับศาสนากลายมาเป็นแบบโลกาภิวัตน์ และเป็นการทำลายศาสนา - มีความขัดแย้งเกี่ยวกับปรัชญาทางการศึกษา จนทำให้ครูถูกยิง ถูกจับเป็นตัวประกัน เด็กในโรงเรียนปอเนาะถูกจับโรงเรียนปอเนาะถูกค้น - การที่รัฐบาลไม่รับรองปริญญาให้แก่ผู้จบการศึกษาจากประเทศตะวันออกกลาง ทำให้บุคคลเหล่านั้นต้องตกงาน	- ต้องมีการจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อการจัดการการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
--	---	--	---

	ตามที่กฎหมายบัญญัติ - มาตรา 73 “รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต”	- มีการเรียกร้องให้นำกฎหมายมุสลิมในเรื่องอื่นมาใช้บังคับด้วยไม่เฉพาะแต่เรื่องทรัพย์สินเพียงอย่างเดียว น่าจะมีการพิจารณาให้ใช้กฎหมายอิสลามกับประชาชนมุสลิมทั่วประเทศ	- ควรมีการจัดประชุมเพื่อพิจารณากฎหมายฉบับที่อาจมีความขัดแย้งกันระหว่างกฎหมายอิสลามกับรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายฉบับอื่น ๆ ซึ่งต้องมีการหารือกับนักการศาสนาอิสลาม ทนายความ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายไทย
3. กฎหมายอิสลาม	- พระราชบัญญัติให้ใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489	- เมื่อพ่อแม่ถูกขับหรือถูกอุ้มหาย ทำให้เด็กถูกทอดทิ้ง ต้องออกจากโรงเรียน มีความเจ็บแค้นโกรธ - ยោวชนรู้สึกว่ายาวาติของตนถูกทำร้าย ทำให้เกิดความรุนแรงในจิตใจ ต้องการตอบโต้ แก้แค้น สังคมจึงมีแต่บรรยากาศของความเครียดแค้นชิงชัง ยោวชนจึงอาจถูกชักจูงไปก่อการต่าง ๆ ได้	- มีกฎหมายหลายฉบับที่สามารถจะใช้บังคับได้ เช่น กฎหมายอาญา จึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายการศึกษา ซึ่งสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ การเพิ่มกฎหมายที่กดขี่ไปอีกทำให้เกิดผลกระทบ จึงควรพิจารณายกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่าง ๆ และให้ความเป็นธรรมกับคดีต่าง ๆ ที่ค้างค้างอยู่ในศาล
4. ผลกระทบของการบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราดังต่อไปนี้ - มาตรา 5 “ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน” - มาตรา 31 วรรคสาม “การจับกุม ชังหรือตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรค	1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราดังต่อไปนี้ - มาตรา 5 “ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน” - มาตรา 31 วรรคสาม “การจับกุม ชังหรือตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรค	- มีกฎหมายหลายฉบับที่สามารถจะใช้บังคับได้ เช่น กฎหมายอาญา จึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายการศึกษา ซึ่งสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ การเพิ่มกฎหมายที่กดขี่ไปอีกทำให้เกิดผลกระทบ จึงควรพิจารณายกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่าง ๆ และให้ความเป็นธรรมกับคดีต่าง ๆ ที่ค้างค้างอยู่ในศาล

	หนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” - มาตรา 35 วรรคสอง “บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” 2) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 8 “เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกในตำบลใด, เมืองใด, มณฑลใด, เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเต็มที่จะตรวจค้น, ที่จะเกณฑ์, ที่จะห้าม, ที่จะยึด, ที่จะเข้าอาศัย, ที่จะทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่, และที่จะขับไล่”	
--	---	--

คณะผู้จัดทำเอกสาร

๑. นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนัก

ประธนศาลฎีกา

๒. นายอรุณ ดีวังพล

นักการ ๔

๓. นางสาวพัฒนิตาพร พิมพ์จุฬา

ผู้ช่วยนักวิจัย

๔. นายบรรพต วิทยบุญ

ผู้ช่วยนักวิจัย

๕. นางสาวจิราพร คงทวีศักดิ์

ผู้ช่วยนักวิจัย

๖. นางสาวนภนัฐ นวลใบ

ผู้ช่วยนักวิจัย

สถาบันวิจัยและพัฒนาคดี สำนักงานศาลยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๑๐๑ - ๒ , โทรสาร ๐ ๕๑๒ ๘๐๖๕

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)